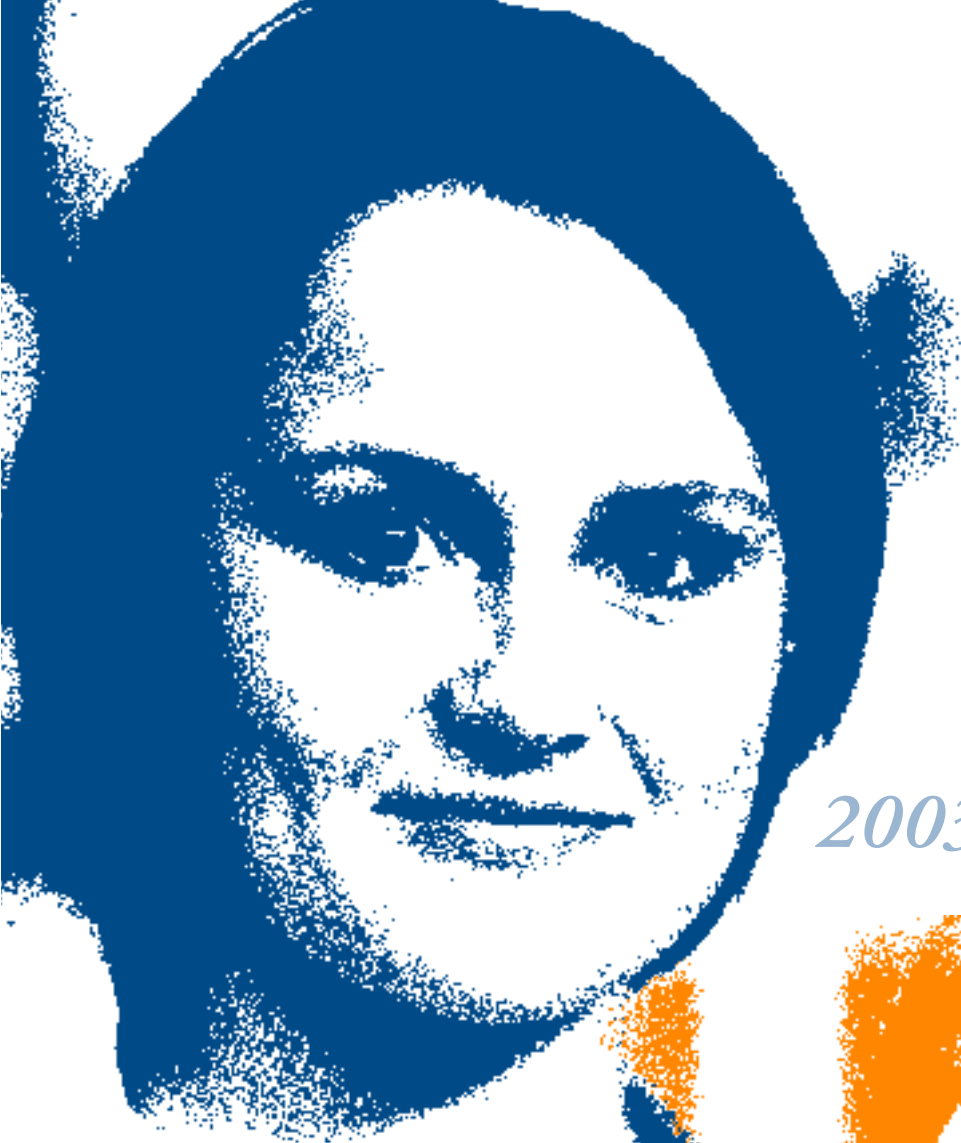
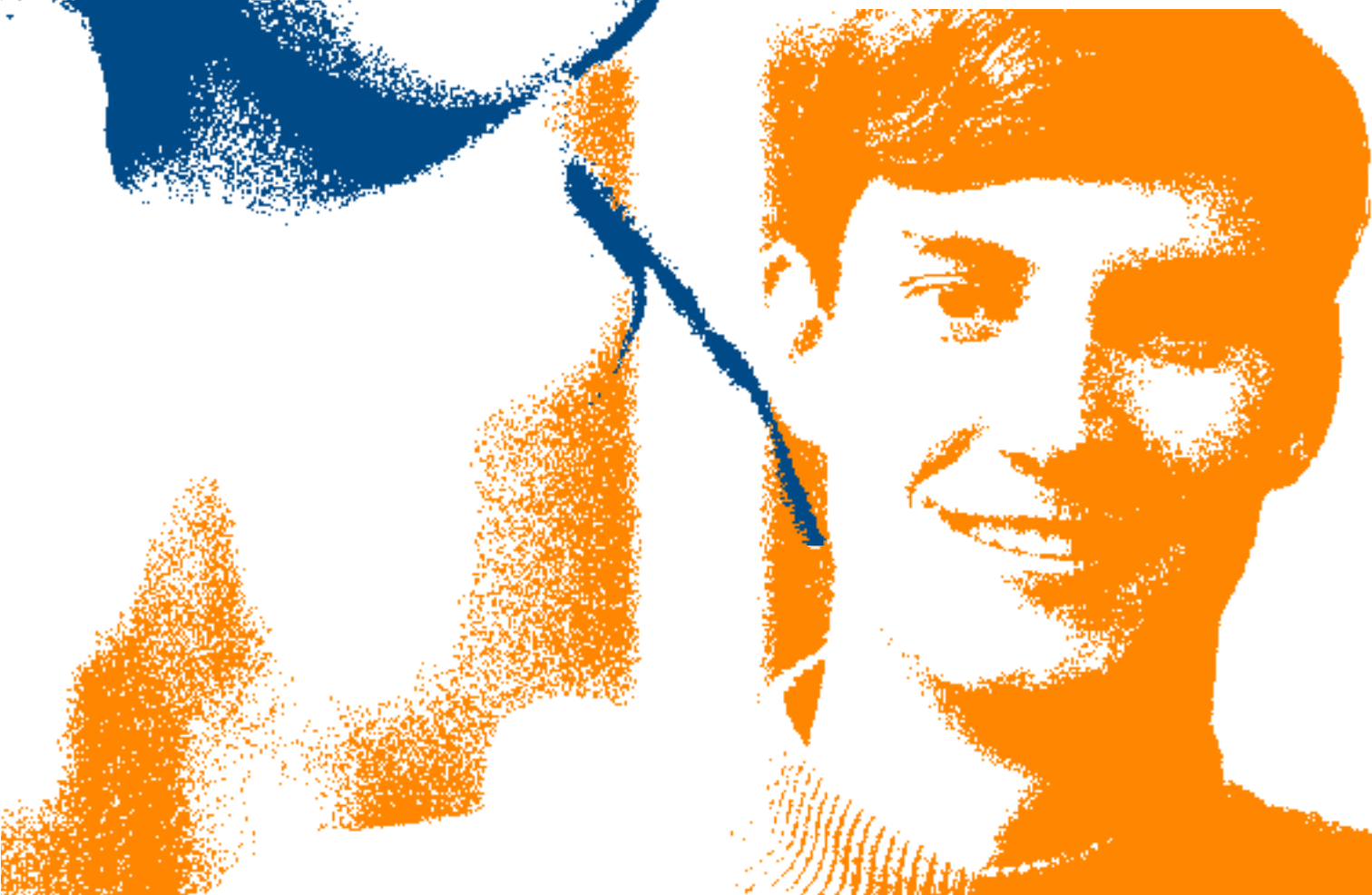

2003

Lapin yliopiston
vuosikertomus

Sisällys

3	Rehtorin rivit
4	Henkilöstö
5	Tutkimus & jatkokoulutus
8	Opiskelu
13	Kansainvälisyys
15	Aikuiskoulutus
16	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus
19	Rahoitus
21	Organisaatio
22	Poimintoja v. 2003 tapahtumista
25	Some Words from the Rector
26	Avainluvut - Statistics

Pohjoisen puolesta – Pohjoista varten

Lapin yliopiston tehtävänä on *edistää maailman pohjoisten alueiden tuntemusta ja yhteiskunnallista ja kulttuurista kehitystä sekä näillä alueilla asuvien ihmisten hyvinvointia.*

Yliopiston vahvuuksia ovat pohjoisen ihmisen ja yhteiskunnan tuntemus, monialaisuus sekä tieteellisen ja taiteellisen toiminnan yhdistäminen.

Rehtorin rivit

Vuosi 2003 oli Lapin yliopistolla tasaisen kasvun ja kehityksen vuosi. Opetus- ja tutkimushenkilökunnan määrä kasvoi (8,5 %), Arktiseen keskuksen perustettiin kolme tutkimusprofessorin virkaa, perus- ja tohtoritutkinnoissa saavutettiin uudet ennätykset (355 ja 14), hakijamäärät tiedekuntien koulutusohjelmiin kasvoivat edellisestä vuodesta noin kymmenen prosenttia, Venäjä –yhteistyötä vahvistettiin jne.

Nimenomaan hakijamäärän myönteinen kehitys viestii yliopistomme houkuttelevuudesta. Jotta opiskelijoiksi valikoituisi mahdollisimman ”oikeat” henkilöt, valintajärjestelmiä on jatkuvasti kehitettävä. Todennäköisesti tässä on myös onnistuttu, koska opiskeluaikat maisteritason tutkinnoissa ovat yliopistossamme puolta vuotta lyhyemmät kuin valtakunnassa keskimäärin.

Kokonaisuuden kannalta merkittävää oli, että vuoden 2003 aikana valmisteltiin yliopiston viidennen tiedekunnan, kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnan, perustaminen ja toiminnan käynnistäminen 1.1.2004 lukien.

Kansainvälistymiseen liittyvien vaativien tavoitteiden saavuttamiseksi ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden valintajärjestelmiä uudistettiin, opiskelijavaihtoa lisättiin ja englanninkielisen maisteriohjelman aloittamista syksyllä 2004 valmisteltiin.

Aikuiskoulutuksen osalta juhlittiin täydennyskoulutuskeskuksen 20. toimintavuotta, minkä lisäksi aikuiskoulutus organisoitiin uudelleen siten, että ammatillisen aikuiskoulutuksen, joka on täydennyskoulutuskeskuksen vastuulla, rinnalla avoin yliopisto-opetus ja maisterikoulu muodostavat alueellisen peruskoulutuksen yksikön. Viimeksi mainittu toimii seutukunnissa kiinteässä yhteistyössä maakuntakorkeakouluprojektin kanssa.

Kokonaisuudessaan voimme olla tyytyväisiä vuoden 2003 aikana tapahtuneeseen kehitykseen ja valmistautumiseen uuteen tulossopimuskautteen 2004-2006.

Rovaniemellä toukokuussa 2004

Esko Rieppula
rehtori

Henkilötyövuosien määrä kasvaa tasaisesti

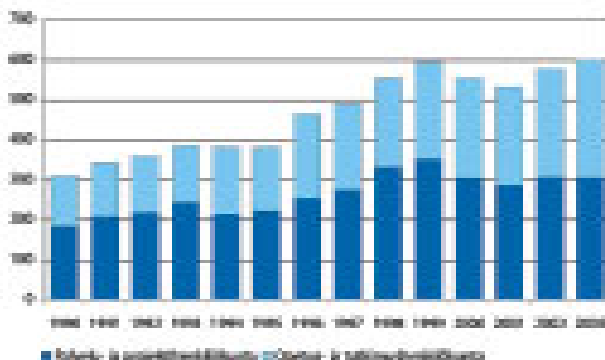
Lapin yliopistossa oli vuoden 2003 lopussa 625 työntekijää. Heistä naisia oli 61 % ja miehiä 39 %. Henkilöstön keski-ikä oli 41,2 vuotta. Miesten keski-ikä oli 42,3 ja naisten 40,5 vuotta. Vuodesta 2002 miesten keski-ikä oli hieman noussut ja naisten laskenut.

Yliopiston henkilökunta teki kertomusvuonna yhteensä 634 henkilötyövuotta harjoittelukoulu mukaan lukien. Opetus- ja tutkimushenkilökunnan osuus tehdyistä henkilötyövuosista oli 49 % (294) ja projekti- ja palvelushenkilökunnan 51 % (306). Henkilötyövuosien määrä kasvoi 22:lla eli 3,8 % vuodesta 2002. Kasvu oli kokonaan opetus- ja tutkimushenkilökunnan tekemien henkilötyövuosien kasvua

(8,5 %), kun projekti- ja palvelushenkilökunnan henkilötyövuosien väheni yhdellä henkilötyövuodella.

Ulkopuolisin varoin henkilötyövuosista tehtiin miltei kolmannes, 28 %, mikä on lähes saman verran kuin vuonna 2002. Opetus- ja tutkimushenkilökunnan henkilötyövuosista ulkopuolisin varoin tehtiin neljäsosa ja projekti- ja palvelushenkilökunnan henkilötyövuosista 30 %.

Vuodesta 1990 vuoteen 2003 yliopiston henkilökunnan tekemien henkilötyövuosien määrä on lähes kaksinkertaistunut (1,9). Opetus- ja tutkimushenkilökunnan henkilötyövuodet ovat kasvaneet 2,3-kertaisiksi ja muun henkilökunnan 1,7-kertaisiksi.

Yliopiston henkilökunnan henkilötyövuodet 1990-2003 (ilman harjoittelukoulua)

Yliopiston henkilöstö koulutusasteittain

(31.12. tilanteen mukaan, luokitus: Tilastokeskus)

Koulutusaste	%
Tutkijakoulutus	17,0
Ylempi korkeakoulu	30,4
Alempi korkeakoulu	6,6
Alin korkea-aste*)	15,7
Keskiaste	21,0
Perusaste	9,4

*) tarkoittaa 2-3 vuoden koulutusta keskiasteen jälkeen. Tällaisia tutkintoja ovat esim. teknikko, merkonomi ja datanomi.

Tutkimus, taiteellinen toiminta ja jatkokoulutus

Kasvatustieteiden tiedekunta

Kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimus keskittyy kasvatustieteelliseen, aineopetuksen eli didaktiikan tutkimukseen, naistutkimukseen ja mediakasvatukseen.

Uutena hankkeena tiedekunnassa käynnistyi kesällä 2003 Euroopan sosiaalirahaston rahoittama *Älykäs leikkikenttä* – tutkimushanke. Hankkeen tavoitteena on kehittää älykäs leikkikenttä, joka motivoi käyttäjiään oppimaan leikin avulla sekä motorisia, sosiaalisia että kognitiivisia taitoja. Leikkikenttä on samalla kahden sukupolven kohtaauspaikka.

Aiemmin käynnistyneet Interreg-rahoitteiset *Barentsin alueen osaaaja- ja tutkijaverkoston kehittäminen* ja *Arktisen alueen lasten ja nuorten psykososiaalinen terveys ja hyvinvointi* – hankkeet jatkuivat. Molemmat hankkeet saivat joulukuussa 2003 jatkorahoituksen vuosille 2004–2006.

Tiedekunnassa jatkui vuonna 2003 myös Suomen Akatemian ja Tekesin rahoittama *Tiedon luomisen mallit ja menetöt tulevaisuudessa: Mobiiliteknologiaa hyödyntävät monitieteiset sovellukset* – tutkimushanke. Hankkeen tavoitteena on mallintaa tulevaisuuden oppimisen tarpeita ja menetelmiä korostaen verkopohjaista opiskelua ja mobiiliteknologioita.

Oikeustieteiden tiedekunta

Oikeustieteiden tiedekunnassa oli vuoden 2003 aikana käynnissä mm. seuraavat Suomen Akatemian rahoittamat tutkimusprojektit:

- Valtiosääntö, demokratia ja Euroopan integraatio
- Satelliittitietoliikenteen oikeudellinen toimintaympäristö uudella vuosituhanella
- Parlamentarismi 2000 –projekti
- Sopimustoiminta ja liikesuhteiden hallinta
- Victims, perpetrators and prostitutes
- Immateriaalioikeudet varallisuus oikeuden järjestelmässä
- Yhdenvertaisuusperiaate.

Lisäksi tiedekunnassa käynnistyi vuoden 2003 alusta valtakunnallinen koko oikeustieteellistä koulutusala koskeva Oikeus muuttuvassa yhteiskunnassa –tutkijakoulu, OMY. Tutkijakoulu on opetusministeriön ja Suomen Akatemian rahoittama ja siihen kuuluu 11 oikeustieteen koulutusalan tutkimusyksikköä.

Vuoden 2003 aikana oikeustieteiden tiedekunnassa käynnistettiin myös Oikeudenhoidon koulutuskeskuksen toiminta. Pohjoiseen ihmiseen ja yhteiskuntaan liittyvistä hankkeista

tiedekunta oli mukana mm. Suomen Akatemian rahoittamassa tutkimushankkeessa *Om jordandvändningsrättigheterna på vardera sidan om Torneälven*.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Laskentatoimessa tutkimuksen painopistealueita ovat rahoituksen laskentatoimi, rahoitusmarkkinat, tilinpäätösanalyysi, laskentatoimen ja yritys juridiikan yhteiset kysymykset sekä johdon laskentatoimi.

Markkinoinnissa keskeisiä tutkimusalueita ovat media viestinnän, kulutuksen ja markkinointietikan tutkimus, markkinointitutkimuksen menetelmälliset kysymykset, markkinoinnin teoria ja filosofia, markkinoinnin ja onnellisuuden suhde, palvelujen markkinointi, yritysimagot, kulluttajakäyttäytyminen sekä matkailumarkkinointi.

Kansantaloustieteessä on käynnissä taloudellisten ilmiöiden määrällinen analyysi. *Matkailututkimuksessa* tehdään matkailumarkkinoinnin, matkailuyrittäjyyden, strategisen johtamisen, turismin, matkailun ja liikkuvuuden (mobiliiteetin) kulttuuritutkimusta, tutkitaan kotiseutumatkailua, luottamusta ja vieraanvaraisuutta matkailussa, matkailua ja paikallisyhteisöä.

Myös *saamelaisuus* ja *matkailu* ovat tutkimuskohteina. Matkailun ympäristökysymykset, luontomatkailu, kestävä matkailu, matkailu ja alueellinen kehitys ovat nekin keskeisiä teemoja. Lisäksi tutkitaan matkailuelämystä, matkailun trendejä, matkailua osana ihmisten hyvinvointia, ulkomaisten matkailijoiden Suomi-kuvaa, maaseutua matkakokemuksena sekä virtuaalimatkaileja ja kiipeilymatkailua.

Johtamisen oppiaineessa tutkitaan pk-yritysten verkostoitumisen problematiikkaa, johtamisprosesseja dynaamisissa ympäristöissä sekä johtamista ja organisaatioita koskevan tieteellisen tiedon luonnetta sekä tiedon tuotantoa ja kulutusta.

Sosiaalityön tutkimus keskittyy hyvinvointipalveluiden ja welfare mix –mallien, kansalaisten hyvinvoinnin ja elämänhallinnan, naiskansalaisuuden arjen ulottuvuuksien, Venäjän lähialueiden ja Baltian maiden sosiaalityön kehityksen sekä sosiaalityön profession tutkimiseen.

Psykologian tutkimustoiminnassa keskeisiä aiheita ovat kokemuksen tutkimisen menetelmät sekä psykologisen tiedon psykososiaaliset ulottuvuudet. *Kuntoutuksen* tärkeimmät tutkimusaiheet ovat perheen huomioiva toimintatapa erilaisissa interventioissa ja kuntoutuksen koulutuksen tutkimus.

Yhteiskuntatutkimuksen laitoksen tutkimusprofiilissa painotuvat etniset suhteet ja pohjoisuus, ympäristö, aluekehitys ja politiikan toimeenpanon prosessit. Lisäksi laitoksen tutkimusohjelmaan kuuluvat kuntatutkimus sekä työyhteisöjen ja johtamisen tutkimus. Arki ja yksilöiden mahdollisuudet, hyvinvointivaltioiden toiminta rakennuskauden jälkeen sekä asiakkaiden sosiaaliset oikeudet hyvinvointivaltiossa ovat keskeisiä tutkimusaiheita. Globaalimuutos arktisella alueella ja EU:n pohjoinen ulottuvuus ovat laitoksen pohjoisuuteen keskittyviä tutkimusalueita. Arviointi, kuntoutus ja terveys sosiologia, tietoyhteiskunta ja teknologisen muutoksen sosiaalinen ulottuvuus sekä matkailututkimus yhdessä taloustieteiden ja matkailun laitoksen kanssa kuuluvat yhteiskuntatutkimuksen laitoksen tutkimusalueisiin.

Taiteiden tiedekunta

Taiteiden tiedekunnan tutkimustoiminta keskittyi taideteollisen alan tutkimukseen taidekasvatukseen, mediatieteeseen, teollisen muotoilun, tekstiili- ja vaatetusalan, graafisen suunnittelun sekä taide- ja kulttuuriopintojen aloilla. Tutkimustoiminta suuntautui käyttäjälähtöiseen teknologiaan ja teknologiaan taiteen apuvälineenä. Tutkimuksen tuloksia hyödynnettiin eri tuotekehityshankkeissa.

Vuoden 2003 aikana taiteiden tiedekunnassa toimi yhteensä 28 tutkimus- ja tuotekehityshanketta, joista osa oli tiedekunnan omia hankkeita ja osassa tiedekunta oli mukana yhteistyösopimuksena toteuttamassa hanketta.

Kertomusvuonna käynnistettiin seitsemän uutta tutkimus- tai tuotekehityshanketta. Näistä Suomen Akatemian tutkimushankkeita olivat Life as Learning –tutkimusohjelmaan kuuluva *Sosiaalisen luovuuden tukeminen yhteisöllisessä suunnittelussa* –hanke sekä *MeMoGa Proaktiivinen tietotekniikka* –tutkimusohjelma, *Puettavan älykkyyden tutkimusmenetelmät mallit* –hanke. Tekes-hankkeista uusia olivat *Easy, Ampers- Mode II* ja *We play* –hankkeet.

Tiedekunnan *taiteellinen toiminta* muodostui opetushenkilökunnan omien taiteellisten produktioiden esittelystä sekä

opiskelijoiden opintoihin liittyvistä taiteellisista hankkeista. Taiteellinen toiminta oli ulospäin suuntautunutta ja aktiivista liittyen yhteiskunnalliseen palvelutoimintaan ja profiloituen pohjoiseen.

Tiedekunnan ja Wihuri-säätiön yhteistyönä kutsuttiin vierailevia taiteilijoita tiedekuntaan työskentelemään. Vuoden 2003 vierailevina taiteilijoina olivat taidemaalari Irmeli Hulkko ja valokuvaaja Riitta Päiväläinen. Henkilökunta osallistui 14 taiteellisen työn toteuttamiseen vuoden 2003 aikana.

Menetelmätieteiden laitos

Soveltavan informaatioteknologian tutkimustoiminta painotui langattomien lähiverkkojen sovelluksiin ja hyvinvointipalveluiden it-sovellusten ihmisläheiseen suunnitteluun, käytettävyyteen ja evaluointiin erityisesti haja-asutusalueiden näkökulmasta. Lisäksi kehitettiin soveltavan informaatioteknologian teoreettisia lähtökohtia tutkimuksen ja uusien ope-

Kolme tutkimusprofessuuria Arktiseen keskukseen

Vuoden 2003 aikana yliopisto panosti voimakkaasti Arktisen keskuksen tutkimustoimintaan. Keskukseen perustettiin kolme uutta tutkimusprofessorin virkaa tehtävänä kehittää yksikön tutkimusta valituilla painoaloilla. Toisena keskeisenä kehittämisen kohteena on ollut keskuksen tiedekusnäyttely, jonka uudistamiseen suunnataan Lapin tavoite 1-ohjelmaan liittyviä suoritusvarauksia vuosien 2004-2006 aikana yhteensä 1,8 miljoonaa euroa.

Lapin yliopisto hoiti kansainvälisen arktisen yliopiston, University of Arctic'in, sihteeristöä vuosina 2001-2003. Tämä työ jatkuu myös tulevilla sopimuskaudella.

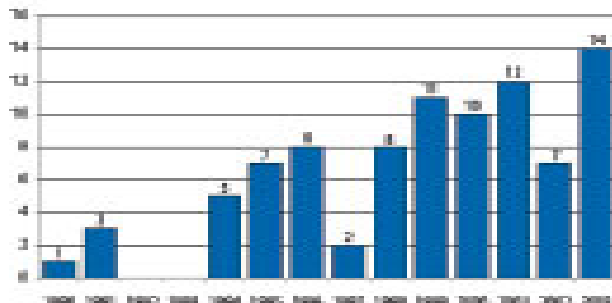
Venäjä-yhteistyö vahvistui

Lapin yliopisto on kehittänyt Venäjä-osaamistaan osana opetusministeriön vahvistamaa tavoiteohjelmaa. Lapin yliopisto on sitoutunut suuntautumaan Venäjä-yhteistyössään Barentsin alueelle ja Luoteis-Venäjälle. Lapin yliopisto sai vuonna 2003 erillisen määrärahan Venäjä-asioiden kehittämiseen. Määrärahalla palkattiin projektisuunnittelija hoitamaan vuoden 2003 ajaksi Venäjän toimintoihin liittyviä asioita sekä toimimaan Finnarents-hanketukiyksikön yhteyshenkilönä.

Lapin yliopistoon onkin syntynyt korkeatasoista Venäjä-osaamista. Venäjä-osaaminen on vahvistumassa asteittain kaikilla yliopiston koulutusaloilla. Yliopisto tekee aktiivista yhteistyötä kaikkien Kuolan ja Arkangelin yliopistojen kanssa. Yliopistolla on yhteistyösopimus myös Apatiitissa sijaitsevan Kuolan tiedekeskuksen kanssa.

Tohtorin tutkintojen tavoite kasvaa

Lapin yliopisto saavutti tohtorin tutkintotavoitteensa tulossopimuskaudella 2001-2003, keskimäärin 11 tohtorin tutkintoa vuosittain. Vuonna 2003 yliopistossa valmistui 14 tohtoria. Tulossopimuskaudella 2004-2006 tavoite on keskimäärin 17 tutkintoa vuodessa. Vuonna 2010 Lapin yliopiston tavoitteena on 40 tohtoria.

Tohtorin tutkinnot 1990-2003

Tohtorin tutkinnot tiedekunnittain 2001-2003

Tiedekunta	Tutkinnot/vuosi	Tavoite/vuosi	Erotus
Kasvatustieteellinen	3	2	+1
Oikeustieteellinen	3	2	+1
Yhteiskuntatieteellinen	5	5	0
Taiteiden	0	2	-2
Yhteensä	11	11	0

Vuonna 2003 yliopistossa suoritettiin seitsemän *lisensiaatin* tutkintoa. Niistä neljä oli oikeustieteen, kaksi yhteiskuntatieteen ja yksi kasvatustieteen alalta.

Tieteellisessä julkaisuutoiminnassa kasvua

Vuonna 2003 Lapin yliopiston tieteen tekijät julkaisivat yhteensä 224 tieteellistä julkaisua. Vastaavat luvut olivat 144 (2002) ja 125 (2001).

Valtakunnalliset tutkijakoulut ja yliopiston oma tutkijakoulu

Lapin yliopisto koordinoi kolmea valtakunnallista tutkijakoulua. Oikeustieteiden tiedekunta oikeustieteellisen alan, yhteiskuntatieteellinen tiedekunta sosiaalityön ja -palveluiden tutkijakoulua sekä Arktinen keskus Arktista tutkijakoulua.

Lisäksi yliopisto koordinoi Venäjä-osaamiseen liittyvää alueellista tutkijakoulua osana Kolarctic-Interreg -ohjelmaa ja

Itä-Lapissa toteutettavaa alueellista tutkijakoulua. Yliopisto osallistuu myös Luulajan teknillisen yliopiston koordinoimaan alueelliseen informaatioteknologian tutkijakouluun.

Edellä mainittujen lisäksi Lapin yliopiston jatko-opiskelijoiilla on opiskelupaikkoja 16 valtakunnallisissa muiden yliopistojen hallinnoimissa tutkijakouluissa. Tutkijakoulujen lisäksi Lapin yliopisto vastaa myös sosiaalityön yliopistoverkostosta, SOSNETia.

Lapin yliopiston tutkijakoulu

Lapin yliopiston tutkijakoulu suunnittelee, koordinoi ja järjestää tutkijankoulutusta kaikille Lapin yliopiston ja Arktisen keskuksen jatko-opiskelijoille. Tutkijakoulu muodostaa monitieteisen kohtaamisen tilan yhdistäen tutkijoita ja erillisten tutkijakoulujen opiskelijoita. Tutkijakoulu aktivoi jatko-opiskeluun sekä auttaa kehittämään tutkijan ammattitaitoa, luomaan monitieteisiä tutkimusryhmiä sekä hyödyllisiä kotimaisia ja kansainvälisiä tutkimusverkostoja.

Tutkijakoulu jäntevöitti opetusta erilaisiksi opetusmuodoiksi, perusti suunnitteluryhmän yhteistyön tehostamiseksi tiedekuntiin ja ohjaajiin, aktivoi jatko-opiskelijoita sekä kehitti ammattitutkijahanketta. Lisäksi tutkijakoulu kartoitti jatko-opiskelijoiden tilannetta, selvitti ja aktivoi kansainvälisiä yhteistyöverkostoja.

Tutkijakoulutusta on kehitetty lisäksi luomalla opetuksen periaatteet, laajentamalla ja kohdistamalla opetustarjontaa sekä suuntaamalla opetusta myös maakuntiin. Lisäksi tutkijakoulu aloitti yliopiston tutkimuksellisen toimintapolitiikan ja ohjauksen käytäntöjen systematisoinnin.

Peruskoulutus

Hakijoiden määrä kasvoi yli kymmenen prosenttia

Lapin yliopisto on suosittu opiskelupaikka. Vuonna 2003 Lapin yliopistoon haki opiskelemaan 3 243 henkilöä. Hakijamäärä kasvoi edellisvuodesta yli kymmenen prosenttia. Hakijamäärää kasvattivat erityisesti sosiaalityön maisteriohjelma ja Kuusamon yliopistollinen koulutusohjelma, joihin haki yhteensä 250 opiskelijaa.

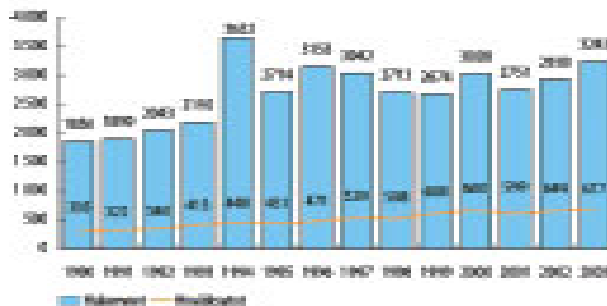
Yliopistoon hyväksyttiin 677 opiskelijaa. Käytännössä keskimäärin joka viides hakija hyväksyttiin (21 %). Viimeisten viiden vuoden aikana hyväksymisprosentti on ollut yli 20.

Yliopiston koulutusaloille ensimmäistä kertaa uusina opiskelijoina kirjoittautui 584 opiskelijaa (KOTA-tilasto). Näiden lisäksi yliopiston maisteriohjelmiin otettiin 43 opiskelijaa. Avoimen väylän kautta tutkinto-opiskelijoina hyväksyttiin 36 opiskelijaa tavoitteen oltua 40 opiskelijaa. Valituista 21 sai opiskelupaikan kasvatustieteiden tiedekuntaan, 13 yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan ja kaksi taiteiden tiedekuntaan.

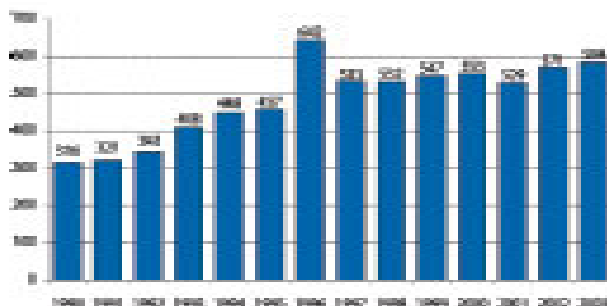
Opiskelijavalintoja kehitetään

Lapin yliopisto laati vuonna 2003 opiskelijavalintojen kehittämistrategian. Opetusministeriön ehdotuksista poiketen Lapin yliopisto ei kannata kiintiöitä uusille ylioppilaille eikä opiskelijoiden valintaa pelkän ylioppilastodistuksen perusteella. Valtakunnalliseen ja koulutusalaakohtaiseen valintayhteistyöhön yliopisto suhtautuu varauksellisesti kasvatus- ja kauppatieteellisiä aloja lukuun ottamatta.

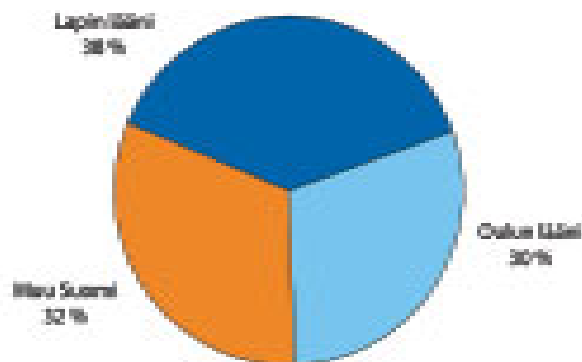
Lapin yliopisto näkee valintakokeen tärkeänä motivaation mittarina. Yliopisto pyrkii monipuolistamaan valintakokeita ja huomioimaan koulutusalaakohtaiset erityispiirteet. Ennalta luettavaa materiaalia vähennetään tai valintakoe toteutetaan kokonaan tai osittain aineistokokeena. Näiden lisäksi yliopisto järjestää valintakokeiden kehittämistä koskevaa koulutusta ja tutkimusta sekä kehittää valintakokeita niin, että ne tukevat yliopiston tasa-arvotavoitteita. Valintakoe kytketään osaksi opiskelua niin, että se on osa hakijan oppimisuraa ja tutkintoa. Lisäksi yliopisto vahvistaa hakijoiden oikeusturvaa ja kehittää valintaperusteiden tiedottamista sekä arvioi hakijoille suunnatun markkinointi- ja tiedotusmateriaalin.

Lapin yliopistoon ensisijaisesti hakeneet ja hyväksytyt 1990-2003

Uudet opiskelijat 1990-2003

Uusien opiskelijoiden kotilääni 2003

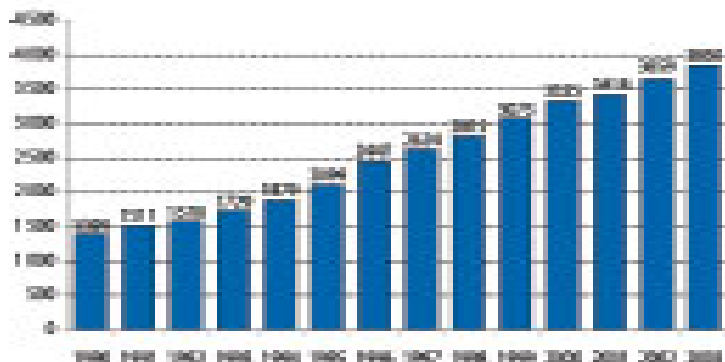
Opiskelijamäärä kasvaa tasaisesti

Vuonna 2003 Lapin yliopistossa oli perustutkinto-opiskelijoita 3 850. Määrä kasvoi edellisvuodesta viisi prosenttia. Lapin yliopiston strategiasa on asetettu tavoitteeksi 5 000 perustutkinto-opiskelijaa vuonna 2010. Opiskelijamäärän viime vuosien kasvun perusteella tavoite on saavutettavissa.

Maisteriksi 5,5 vuodessa

Lapin yliopistosta valmistutaan keskimäärin viidessä ja puolessa vuodessa, mikä on valtakunnallista keskiarvoa nopeammin taideteollista alaa lukuun ottamatta, jossa valmistumisaika vastaa valtakunnallista keskiarvoa eli kuusi vuotta. Uusimmat tiedot ovat vuodelta 2002.

Lapin yliopiston koulutuksen läpäisyprosentti vuonna 2003 oli 64. Koulutusaloista läpäisyprosenttiaan nostivat edellisvuodesta kasvatustieteellinen ja yhteiskuntatieteellinen koulutusala. Sen sijaan oikeustieteissä ja taiteissa läpäisyprosentti oli vuonna 2003 hieman edellisvuotta pienempi.

Perustutkinto-opiskelijat 1990-2003

Perustutkintojen keskimääräinen suorittamisaika 2001-2002

Koulutusala	KOTA 2001/ LaY	KOTA 2001/ Koulutusala	KOTA 2002/ LaY	KOTA 2002/ Koulutusala
Kasvatustieteellinen	5,0	5,0	4,5	5,0
Oikeustieteellinen	6,0	6,0	5,5	6,0
Yhteiskuntatieteellinen	5,5	6,0	5,5	6,0
Taideteollinen	5,5	6,0	6,0	6,0
Yhteensä	5,5	6,0	5,5	6,0

Opetustarjonta lisääntyy

Lapin yliopiston koulutustarjonta lisääntyi merkittävästi tulossopimuskaudella 2001-2003. Suurin muutos on ollut kauppatieteellisen koulutuksen aloittaminen yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa. Vuoden 2004 alusta koulutus siirtyy perustettavaan uuteen kauppatieteiden ja matkailun tiedekuntaan.

Yhteiskuntatieteet:

- johtamisen koulutus
- matkailututkimukseen kolme suuntautumisvaihtoehtoa: matkailumarkkinointi, matkailun kulttuuritutkimus ja luontomatkailu
- yrittäjyyden maisteriohjelma vakiintui
- valtio-opin opetus käynnistyi ja vahvistui
- lääkintäoikeus profiloitui julkisoikeudessa
- kuntoutuksen oppiaineen opetus ja tutkimus käynnistyi yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa
- sosiaalityön maisteriohjelman käynnistyi Oulussa
- psykologian oppiaineen yhdessä Lapin kesäyliopiston ja avoimen yliopiston kanssa luoma ja toteuttama opinto-kokonaisuus ”Psykososiaalisen työn menetelmät”

Kasvatustieteet:

- opettajakoulutuksen laajennusohjelma (käynnistynyt syksyllä 2001)
- sivuaineopinnot laajentuivat
- mediakasvatuksen pääainetasoiset opinnot alkoivat syksyllä 2001. Vuonna 2004 mediakasvatuksesta tulee yksi tiedekunnan pääaineista.
- naistutkimuksen opetuksen ja tutkimuksen vakiinnuttaminen yliopiston monitieteisenä oppiaineena.

Oikeustieteet:

- oikeuslingvistiikan opetus (käynnistynyt vuonna 1999 opetusministeriön hankerahoituksella)
- kansainvälinen kesäkoulu
- Jean Monet –oppituoliin sisältyvä Eurooppa-oikeuden opetus
- vuoden 2003 aikana suunniteltiin työelämässä jo toimiville henkilöille suunnattu oikeusnotaarikoulutus sekä oikeusinformatiikkaan painottuva soveltavan informaatio-tekniikan koulutus.

- Opintojen ohjausta tehostettiin
- Opiskelijoiden hyvinvointia edistettiin Kehrä –hankkeessa
- Virtuaaliyliopisto tukee perinteistä opetusta
Virtuaaliyliopiston koordinointi, tukipalvelut ja koulutus siirtyi Opetuksen kehittämispalveluihin
- Mediapedagogiikkakeskus keskittyi alan tutkimus- ja kehittämistoiminnan koordinointiin

LaY mukana mm. seuraavissa Suomen Virtuaaliyliopiston verkostoissa:

- SOSNET: LaY:n koordinoima sosiaalityön valtakunnallinen yliopistoverkosto
- KasVi: Kasvatustieteiden tiedekuntien virtuaaliyliopistohanke
- CONNET: Kognitiotieteen ja kognitiivisen teknologian opetusverkosto
- Oikeustieteellisten tiedekuntien jatkokoulutushanke
- TVA: Tulevaisuudentutkimuksen verkostoakatemia
- Hilma: Naistutkimuksen yliopistoverkosto
- Suomen Virtuaalikielikeskus: Kielikeskusten verkosto
- Matkailualan verkostoyliopisto
- Viestintätieteiden yliopistoverkosto

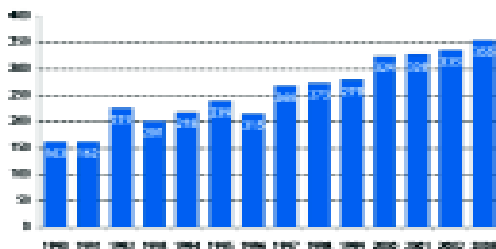
Suomen Virtuaaliyliopiston palvelujen tuottajaverkostot:

- Verkosto-Vatti: Akateemiset opiskelutaidot –kurssi (v. 2003 hanke)
- TieDot: Tieteellisen tiedonhankinnan verkko-opetushanke
- TieVie: Valtakunnallinen yliopisto-opettajien tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön koulutus
- IT-PEDA: Suomen yliopistojen verkosto, jonka tehtävänä on edistää yliopistossa tehtävää tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä opetuksessa ja tutkimuksessa.

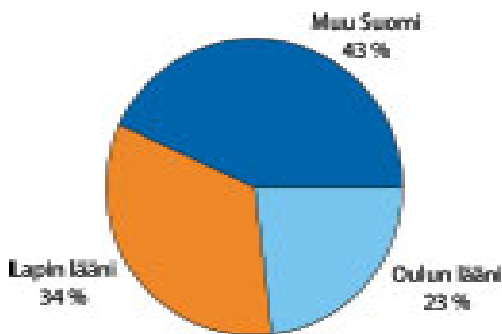
LaY:n omat sisällöntuotantohankkeet:

- Naistutkimuksen virtuaaliopetuksen kehittämis- ja tutkimushanke 2003-2006 / Kasvatustieteiden tiedekunta
- Course on the Finnish Constitution 2000 / Oikeustieteiden tiedekunta
- Oikeustieteiden kursseja WebCT:llä / Oikeustieteiden tiedekunta
- Kuvataideopettajan opetusportfolio - verkkokurssi / Taiteiden tiedekunta
- LEXSLING / Kielikeskus

Perustutkinnot 1990-2003

Valmistuneiden sijoittuminen 2002

Maisterin tutkinnot kasvussa

Vuonna 2003 yliopistossa suoritettiin 355 ylempää korkeakoulututkintoa. Määrä on yliopiston historia suurin. Edellinen ennätys oli vuodelta 2002, jolloin tutkintoja suoritettiin 335. Tulossopimuskaudella 2001-2003 yliopiston tavoite oli keskimäärin 345 tutkintoa vuodessa. Tästä tavoitteesta yliopisto jäi hieman, sillä tutkintoja suoritettiin vuosittain keskimäärin 339.

Tutkintojen keskimääräiset laajuudet ovat pysyneet viime vuosina samalla tasolla. Laajimmat tutkinnot suoritetaan taideteollisella alalla, jossa tutkinnon laajuus on vähintään 180 opintoviikkoa. Kehitystyö uuteen tutkintorakenteeseen siirtymiseksi on menossa jokaisessa tiedekunnassa, mikä vaikuttaa tutkintojen laajuuksiin tulevaisuudessa.

Vuonna 2003 yliopistossa suoritettiin 60 alemmaa korkeakoulututkintoa. Vuonna 2002 alempia korkeakoulututkintoja suoritettiin 55.

Rekrytointi- ja työelämäpalvelut

Lapin yliopiston työelämä- ja rekrytointipalvelut tukee opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden työllistymistä urasuunnittelun, mentoroinnin, työnhakukoulutusten, ohjauksen ja työpaikkavälityksen avulla. Sen organisoimiin tilaisuuksiin osallistui vuoden 2003 aikana ennätysmäiset 752 henkilöä, lähes 250 henkilöä edellisvuotta enemmän.

Työnhakua tukevia koulutustilaisuuksia oli parisen kymmentä. Lisäksi yliopiston kampuksella järjestettiin kolme työnantajien rekrytointitilaisuutta. Vuoden aikana myös suunniteltiin ja otettiin käyttöön vastavalmistuneiden työnhakua tukeva Internet-pohjainen CV-tietokanta. Tietokanta tarjoaa työnantajille entistä vaivattomamman tavan löytää eri alojen osaajat Lapin yliopistosta.

Työelämä- ja rekrytointipalvelut välitti tietoa 1 065 työpaikasta ja 276 harjoittelupaikasta vuonna 2003. Työpaikkojen määrä väheni edellisvuodesta n. 300:lla, harjoittelupaikkojen lisääntyi 41:llä. Julkisen sektorin osuus välitetyistä työpaikoista oli 49 % (61 % vuonna 2002) ja yksityisen sektorin 45 % (32 % vuonna 2002). Yksityisen sektorin työpaikat lisääntyivät myös määrällisesti. Lapin läänissä työpaikoista oli 28 %. Kestoltaan 55 % työpaikoista oli vähintään vuoden pituisia.

Perustutkinnon suorittaneiden työllistyminen

Vuosina 2000-2002 valmistuneiden työelämään sijoittuminen puolen vuoden kuluttua valmistumisesta

Työssä

- vakituinen työsuhde
- koulutusta vastaava työ
- työpaikka Pohjois-Suomessa
- kunta työnantajana
- valtio työnantajana
- yksityinen työnantajana

Työnhakijana
Opiskelu, muu

	2000	2001	2002
Työssä	83%	84%	84%
- vakituinen työsuhde	34%	37%	32%
- koulutusta vastaava työ	87%	85%	92%
- työpaikka Pohjois-Suomessa	57%	53%	57%
- kunta työnantajana	39%	46%	39%
- valtio työnantajana	30%	33%	38%
- yksityinen työnantajana	30%	21%	22%
Työnhakijana	5%	6%	9%
Opiskelu, muu	12%	11%	7%

(Lähde: Lapin yliopiston opiskelupalveluiden kysely)

Kansainvälisyys lisääntyy perustutkintokoulutuksessa

Lapin yliopiston kansainväliset toiminnot ovat kasvaneet yliopiston ja kansainvälisten asioiden strategian mukaisesti tulossopimuskaudella 2001-2003. Yliopiston kansainvälisen toiminnan tulevaisuuden haasteita ovat tutkija- ja opettajaliikkuvuuden parantaminen, tutkijakoulutuksen kansainvälistäminen, ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden rekrytointi sekä kansainvälisyyden laadunarviointi.

Kansainvälistyminen niin vieraskielisen opetuksen kuin tutkinto- ja vaihto-opiskelijoiden määrän lisääntyessä vaatii myös muutoksia tiedekuntien kansainvälisen toiminnan hallinnollisessa organisoinnissa ja resursoinnissa. Tätä varten kuhunkin tiedekuntaan perustettiin vuonna 2003 kansainvälisten asiain suunnittelijoiden virat.

Lapin yliopisto on verkottanut kansainvälisen yhteistyönä ympäri maailmaa. Yhteistyötä tehdään pääasiassa erillisten sopimusten, vaihto-ohjelmien ja projektien perusteella.

Lapin yliopistolla on tällä hetkellä 41 eritasoista kahdenvälistä yhteistyösopimusta. Näistä noin puolella on aktiivista opiskelijavaihtoa. Lisäksi useimpien sopimusten perusteella tehdään projektiyhteistyötä.

Uudet yhteistyösopimukset vuonna 2003:

- University of Sunshine Coast, Sippy Downs, Queensland, Australia. Yhteistyötä lähinnä yhteiskuntatieteissä ja taiteissa, mahdollisesti myös kasvatustieteessä. Sopimus sisältää henkilökunta- ja opiskelijavaihtoa.
- Universidad de Chile, Santiago, Chile. Sopimus on tehty yliopistojen oikeustieteellisten tiedekuntien välille.
- Herzen State Pedagogical University, Pietari, Venäjä. Sopimus mahdollistaa yhteistyön kaikilla yliopistojen edustamilla yhteisillä aloilla. Yhteistyötä yliopiston kanssa on tehty jo mm. Barents Specialists -hankkeessa.
- University of Georgia, Athens, Georgia, Yhdysvallat. Sopimus koskee kaikkia aloja paitsi oikeus- ja kauppatieteitä.
- Murmansk State Technical University, Murmansk, Venäjä. Yliopiston kanssa on ollut aiemmin voimassa aiesopimus, joka päivitetään onnistuneen ja laajentuneen yhteistyön johdosta varsinaiseksi yhteistyösopimukseksi.

Uusi kahdenvälinen aiesopimus:

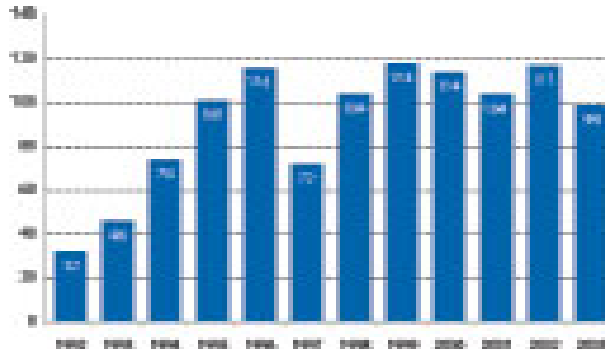
- Universidad del Salvador, Buenos Aires, Argentiina. Yhteistyötä lähinnä yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan ja sen sosiaalityön laitoksen kanssa. Sopimus mahdollistaa kuitenkin yhteistyön kaikkien tiedekuntien kanssa.

Vaihto-ohjelmat

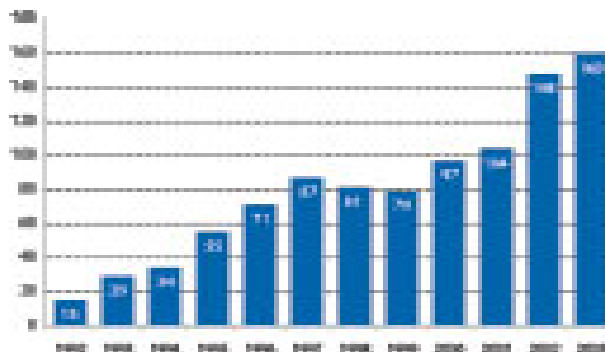
Lapin yliopisto osallistuu aktiivisesti EU:n SOKRATES/ERASMUS, Pohjoismaiden ministerineuvoston NORDPLUS-verkostoihin ja NORDLYS-opiskelijavaihtoihin sekä Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen CIMO:n rahoittamaan Venäjälle suuntautuvaan FIRST-ohjelmaan. Lapin yliopisto koordinoi vuonna 2003 yhtä FIRST-verkostoa ja oli partnerina kahdessa (FIRST-BARENTS, FIRST-ARTS-MO).

Lapin yliopistolla on SOKRATES/ERASMUS -ohjelmassa noin 120 partneria ja 130 kahdenvälistä sopimusta eri puolilla Eurooppaa (EU-maat, Norja, Puola, Tšekki, Slovakia, Unkari, Viro, Latvia, Liettua, Malta, Kypros). Kaikilla tiedekunnilla, kielikeskuksella ja Arktisella keskuksella on toimintaa ohjelmassa.

Arktisen yliopiston koordinoima ja CIMO:n rahoittama North2North vaihto-ohjelman pilotti käynnistyi vuonna 2002. Pilotti jatkuu vuonna 2003. Lapin yliopisto osallistuu aktiivisesti ohjelmaan ja sen perusteella Lapin yliopis-

Lähteneet vaihto-opiskelijat

Saapuneet vaihto-opiskelijat

toon saapui kaksi venäläistä opiskelijaa Jakutian valtion yliopistosta (Sakha State University). Lapin yliopistosta lähti puolestaan kaksi opiskelijaa syyslukukaudeksi 2003 University of Alaska Fairbanksiin.

Ulkomaille lähtevien opiskelijoiden määrä on pysynyt kutakuinkin samana viimeiset kolme vuotta. Lapin yliopistosta ulkomailta suoritti osan tutkintoaan 145 opiskelijaa, joista opiskelijavaihdossa oli 101 opiskelijaa. Kahdeksan opiskelijaa lähti ulkomaille opintoihin sisältyvän harjoittelun merkeissä ja 36 opiskelijaa sai apurahan ulkomaille tutkintoon sisältyvissä opintotarkoituksissa.

Suosituimmat kohdemaat olivat Iso Britannia, Ruotsi, Espanja, Italia ja Ranska. Suurin osa vaihto-opiskelijoita käytti hyväkseen Lapin yliopiston tarjoamia vaihto- ja rahoitusmahdollisuuksia. Vaihtoon lähteneistä 68 % käytti SOKRATES/ERASMUS ja 16 % NORDPLUS/NORDLYS-vaihto-ohjelmia. Lisäksi Lapin yliopiston kahdenvälisen sopimusten perusteella oli opiskelijavaihdossa kuusi prosenttia kaikista vaihto-opiskelijoista. Kaikki vaihtoon lähteneet saivat yliopiston apurahaa opiskelijavaihtoa varten. Lisäksi tuettiin kahdeksan opiskelijan harjoittelua ulkomailta.

Vuonna 2003 Lapin yliopistoon saapui 168 vaihto-opiskelijaa, mikä on seitsemän prosenttia edellisvuotta enemmän.

Ulkomaisista opiskelijoista 129 saapui SOKRATES/ERASMUS-ohjelman puitteissa. FIRST-ohjelman puitteissa saapui 12, NORDLYS ohjelman puitteissa yksi, kahdenvälisen sopimusten perusteella yhdeksän, North2North-ohjelman perusteella kaksi ja ns. freemover-vaihdossa yhdeksän opiskelijaa. Tämän lisäksi CIMOn stipendeillä yliopistoomme saapui kolme opiskelijaa/tutkijaa.

Eniten opiskelijoita saapui Iso-Britanniasta, Ranskasta, Venäjältä, Saksasta, Italiasta ja Espanjasta.

Opettajavaihto

Lapin yliopistosta lähti 20 opettajaa vaihtoon SOKRATES/ERASMUS-rahoituksen turvin. Lisäksi kansainvälisten asioiden yksikkö tuki seitsemän opettajan kansainvälisyyttä tukevia matkoja ulkomaille.

Kansainväliset asiat isännöi useita korkeatasoisia kansainvälisiä ja kansallisia vierailuja Lapin yliopistossa. Lapin yliopistoon saapui ulkomailta yli 70 vierailevaa taiteilijaa, opettajaa ja tutkijaa tutustumaan, antamaan opetusta tai itse hankkimaan lisätietoa ja laajentamaan yhteistyötä. Vierailijoita ja opettajia tuli kaikkiin tiedekuntiin, instituutteihin sekä kielikeskukseen.

Yliopiston opetus- ja tutkimushenkilökunta vieraili 13 kertaa vähintään kahden viikon ajan ulkomaisissa korkeakouluissa tai tutkimuslaitoksissa vuoden 2003 aikana. Viisi vierailua kesti vähintään kuukauden. Lapin yliopistossa vie-

raili vuoden 2003 vähintään kahden viikon ajan 12 ulkomaisesta vierasta, joista kahdeksan vierailu kesti yli kuukauden. Näiden KOTA:an tilastoitujen vierailujen lisäksi vuoden 2003 aikana toteutui runsaasti lyhyempiä, alle kaksi viikkoa kestäneitä opettaja- ja tutkijavierailuja.

Kansainvälisen opetuksen yksikkö kehittää vieraskielistä koulutusta

Vuosi 2003 oli kansainvälisen opetuksen keskuksen toinen toimintavuosi. Yksikön tärkeimpinä tehtävinä olivat uuden vieraskielisen maisteriohjelman suunnittelu sekä muiden ohjelmien koordinointi. Lisäksi keskus osallistui Arktisen yliopiston opetukseen.

Lapin yliopistossa oli kertomusvuonna käynnissä neljä 15 opintoviikon laajuista vieraskielistä ohjelmaa. Kaksi näistä ohjelmista sisältyy *Arctic Studies Programiin* (ASP) ja kaksi muuta ovat *Russian Studies Program* (RSP) ja *Intercultural Communication Program* (ICP). Näiden lisäksi taiteiden tiedekunnan opettama ja koordinoima *Media Analysis* -ohjelma aloitti syksyllä 2003.

Arctic Studies Program jakaantuu kahteen 15 opintoviikon ohjelmaan, jotka ovat Arctic Environment and Societies (AES) ja Arctic Governance (ARG). *Arctic Environment and Societies* -ohjelman tarkoituksena on tutustuttaa arktisen alueen erityiskysymyksiin. Monitieteisen ohjelman alueina ovat sosiaaliset ja kulttuuriset kysymykset, ajankohtaiset teemat ja luonnontieteelliset ulottuvuudet. Opettajina on pääosin Arktisen keskuksen tutkijoita.

Arctic Governance -ohjelman tutustuttaa etnisiin kysymyksiin ja niihin liittyviin oikeudelliseen ulottuvuuksiin. Tähän liittyy olennaisella tavalla myös luonnon merkitys yhteiskunnallisena tekijänä arktisilla alueilla. Tarkastelukulmana on hallinnan (governance) ongelmat. Opetusta antavat Pohjoisen ympäristö- ja vähemmistöoikeuden instituutin sekä oikeustieteellisen ja yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan tutkijat ja opettajat.

Russian Studies Programin tarkoituksena on antaa perustiedot erilaisiin Venäjään liittyviin ulottuvuuksiin, joita ovat politiikka, talous, ympäristö ja kulttuuri. Ohjelma keskittyy Koillis-Venäjään ja on linkittynyt yliopiston muihin Barentsin alueeseen sekä Venäjään liittyviin ohjelmiin. Opetus tapahtuu pääosin Barents Specialist -ohjelman kautta.

Intercultural Communication Programin tarkoituksena on tutustuttaa kulttuurien väliseen viestintään: miten kulttuurinen tieto-taitomme vaikuttaa ymmärrykseemme maailmasta ja miten kulttuurien väliset erot tulevat esiin nimenomaan kommunikaation muodossa. Ohjelman koordinoinnista ja opetuksesta vastaa kielikeskus.

Vieraskielinen maisteriohjelma käynnistyy vuonna 2004

Kansainvälisen opetuksen yksikkö aloitti lukuvuonna 2002-2003 vieraskielisen maisteriohjelman suunnittelun. Pohjoisten alueiden kysymyksiin keskittyvä ohjelma käynnistyy syksyllä 2004 ja siihen otetaan 25 opiskelijaa.

Aikuiskoulutus

Vuosi 2003 oli Lapin yliopiston aikuiskoulutuksen 20. toimintavuosi. Vuoden aikana aikuiskoulutuksen organisaatio uusittiin. Avoin yliopisto ja yliopiston maisterikoulu muodostavat vuoden 2004 alusta lähtien alueellisen peruskoulutuksen yksikön. Yksikkö sai samalla erillislaitoksen aseman, kuten yliopiston täydennyskoulutuskeskus.

Vuoden 2003 aikana selvitettiin myös koko yliopiston tasolla täydennyskoulutuksen kannattavuus, imago ja laatu sekä yhteistyökysymykset.

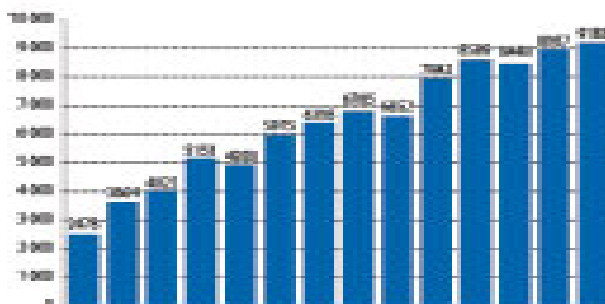
Avoimen yliopiston tavoitteena on välittää Lapin yliopiston osaamista Pohjois-Suomeen yhteistyöverkoston kautta. Avoimia yliopisto-opintoja on tarjottu kaikissa Lapin seutukunnissa ja valtakunnallisesti noin 35 yhteistyöoppilaitoksessa. Avointa yliopisto-opetusta annetaan kaikkein tiedekuntien ja opetusta antavien yksiköiden opetustarjonnasta.

Avoin yliopisto on myös osallistunut Lapin maakuntakorkeakoulun toimintaan. Vuoden 2003 aikana organisoitiin yhteistyöelimet viiteen seutukuntaan. Pohjois-Lapin ja Tornionlaakson seutukuntien osaamisstrategian toteuttaminen käynnistyi. Lisäksi avoin yliopisto oli viime vuonna mukana Itä-Lapissa ja Kemi-Torniossa toteutettavien maakuntakorkeakouluhankkeiden ohjausryhmissä.

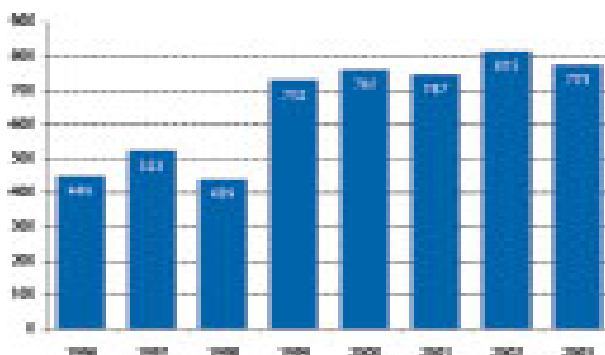
Aikuisopiskelijoiden määrä kasvaa jatkuvasti

Lapin yliopiston järjestämään aikuiskoulutukseen - avoin yliopisto-opetus, täydennyskoulutus ja ikäihmisten yliopisto-opetus - osallistui viime vuonna 9 183 opiskelijaa. Avoimeen yliopisto-opetukseen osallistui 4 078, täydennyskoulutukseen 3 392 ja ikäihmisten yliopistoon 1 713 opiskelijaa. Opiskelijamäärä on Lapin yliopiston historian suurin. Edellinen ennätys oli vuodelta 2002. Tuolloin aikuiskoulutukseen osallistui 8 957 opiskelijaa.

Avoimen yliopisto-opetuksen opiskelijamäärä väheni n. 250:llä vuoteen 2002 verrattuna. Sen sijaan täydennyskou-

Aikuiskoulutukseen osallistuneet opiskelijat 1990-2003

Avoimen yliopiston laskennalliset opiskelijapaikat 1996-2003

lutuksen ja ikäihmisten yliopiston opiskelijamäärät nousivat molemmat edellisvuodesta n. 300:lla opiskelijalla.

Avoimen yliopiston vuoden 2003 laskennallisten kokopäiväisten opiskelijoiden määrä oli 775. Tavoitteeksi asetettu 550 laskennallisen kokopäiväisen opiskelijan määrä ylitettiin siten reilusti myös viime vuonna.

Yhteiskunnallinen palvelutoiminta

Yliopiston yhteiskunnallisen palvelutoiminnan merkittävin saavutus tulossopimuskaudella 2001-2003 oli Lapin maakuntakorkeakoulu –konseptin toteuttaminen. Mallin perusajatus on ottaa korkeakoulutus alueellisen kehittämisen välineeksi ja eri koulutusasteita verkottamalla luoda kullekin Lapin seutukunnalle sen alue- tai seutukuntastrategian toteutumista parhaiten palveleva koulutustarjonta. Keskeisenä päämääränä on aluekeskusten ja seutukuntien omien elinkeinopoliittisten tavoitteiden tukeminen konsortioyhteistyöllä saavutettavissa olevin keinoin.

Vuoden 2003 aikana Lapin yliopisto on ollut maakuntakorkeakoulun yhteistyökumppaneiden kanssa suunnittelemassa ja laatimassa seutukunnallisia osaamisstrategioita, mm. Pohjois-Lappiin, Tornionjokilaaksoon, Tunturi-Lappiin ja Kemi-Tornion seutukuntaan. Näihin strategioihin kuuluvina koulutusohjelmina on vuoden 2003 aikana valmisteltu Kemi-Tornion seutukunnassa toteutettavaa *työelämän kehittämisen koulutusohjelmaa* ja Itä-Lapissa toteutettavaa sovellettuun informaatioteknologian painottuvaa tutkintokoulutusta. Lisäksi yliopisto on ollut mukana Koillis-Suomen aluekeskusohjelman korkeakoulutukseen liittyvässä kehittämis- ja suunnittelutyössä. Arvosanakoulutuksessa on kehitetty matkailun approbatur-opintoja.

Yliopiston alueellisen koulutusstrategian keskeisenä tavoitteena on luoda malleja ja toimintatapoja yliopiston ja alueiden väliselle koulutusyhteistyölle. Tavoitteena on, että alempia yliopistotutkintoja ylempiä korkeakoulututkintoja olisi mahdollisuus suorittaa seutukunnan kehitystavoitteiden kannalta olennaisilla aloilla. Alueen ihmisille tarjotaan mahdollisuus opiskella tutkinto kotiseudullaan.

Maisterikoulutusta Kuusamossa

Alueellisen yliopistokoulutuksen pioneerihankkeena toteutettiin vuosina 1999-2002 Koillismaahan alueellisen kehittämisen maisteriohjelma. Tästä saatujen hyvien kokemusten pohjalta Lapin yliopisto ja Kuusamon kaupunki käynnistivät vuonna 2003 Koillis-Suomen yliopistollisen koulutusohjelman. Ohjelmassa opiskelijat opiskelevat 120 opintoviikkoa, eli kandidaatin tutkinnon verran Kuusamossa, jonka jälkeen he voivat jatkaa opintojaan maisteriksi saakka Lapin yliopistossa. Ohjelma kestää vuoden 2006 loppuun saakka.

Hakemuksia koulutusohjelmaan tuli 157, joista 19 opiskelijaa valittiin. Yksitoista heistä suorittaa yhteiskuntatieteellisen ja kahdeksan kasvatustieteellisen tutkinnon.

Huomiota aluekehitykseen ja arviointiin

Muita tulossopimuskaudella 2001-2003 toteutettuja uusia toimintoja yhteiskunnallisen palvelutoiminnan alueella ovat Pohjois-Suomen ennakointi- ja arviointikeskuksen ja Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen toimintojen käynnistämiset. Ennakointi- ja arviointikeskuksen toiminta keskittyy aluekehityksen, julkisten palvelujen, koulutuksen ja tietoyhteiskunnan sekä teknologian ennakointiin ja arviointiin.

Sosiaalityön maisterikoulutusta myös Oulussa

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen tehtävänä puolestaan on perus- ja erityisosaamisen edistäminen sosiaalialalla. Vuonna 2003 keskus käynnisti yhdessä Lapin yliopiston sosiaalityön laitoksen kanssa sosiaalityön maisterikoulutusohjelman. Ohjelma pyrkii helpottamaan Oulun läänin sosiaalityöntekijäpulaa ja tuottamaan alueelle muodollisesti päteviä sosiaalityöntekijöitä.

Yliopiston tiedekunnat vastaavat yhteiskunnan haasteisiin

Kasvatustieteiden tiedekunta on pyrkinyt vastaamaan Lapin opettajapulaan tarjoamalla alueelle eri muotoista tarpeita vastaavaa koulutusta. Vuonna 2001 alkoi opetusministeriön rahoituksella opettajankoulutuksen laajennusohjelma. Vuoden 2003 aikana selvitettiin alueen opettajien pätevoittämistarpeita. Selvityksen perusteella vuoden 2004 aikana suunnitellaan räätälöity opetustarjonta tavoitteena pätevoittää alueen epäpäteviä opettajia ja kiinnittää heitä alueellisella koulutuksella Lappiin.

Oikeustieteissä merkittävä yhteiskunnallisen palvelutoiminnan hanke tulossopimuskaudella 2001-2003 oli oikeusministeriön ja Rovaniemen hovioikeuden kanssa toteutettu tuomarikoulu. Koulu oli suunnattu työelämässä oleville Oulun ja Lapin läänin virkatuomareille. Tuomarikoulun jatkona tiedekunnassa aloitti toimintansa oikeudenhoidon koulutuskeskus.

Yliopiston yhteiskunnallisen palvelutoiminnan yksi keskeisimmistä tavoitteista on elämästeollisuuden kehittämisen tukeminen. Tavoitteena on luoda Lappiin pysyvää alan huippuosaamista ja edistää kasvukykyisen yritystoiminnan kehittymistä sekä alueen omaehtoisen elinkeinotoiminnan syntymistä. Tulossopimuskaudella 2001-2003 käynnistetyt elämästeollisuuden eri koulutusohjelmat painottuvat matkailuun, muotoiluun sekä media- ja suunnitteluteknologiaan.

Samalla on yliopistossa kehitetty myös informaatioteknologista koulutusta elämysteollisuuden tarvitsemaa tietoteknistä osaamista sekä Lapin tietoteollisuuden tarpeita varten. Tulossopimuskaudella 2001-2003 on jatkunut myös yrittäjyyden maisteriohjelma. Myös tällä ohjelmalla pyritään tukemaan elämysteollisuuden kehitystä, mutta myös monipuolistamaan Lapin elinkeinorakennetta sekä luomaan edellytyksiä uusien yritysten syntymiselle Lappiin.

Talouden ja matkailun laitoksen alueellinen kehittämis-toiminta on ollut aktiivista ja moninaista. Laitos on mukana Suomen Akatemia rahoittamassa Mukavuusmaisema-projektissa (Amenity Landscapes Research Project), jonka tarkoituksena on tarkastella matkailua erilaisissa ”maisemissa”.

Lisäksi laitos on ollut mukana matkailun osaamiskeskus-projektissa, jossa tavoitteena on lisätä matkailun perustiedon tuottamista, tiedon jalostamista sekä soveltamista yritystoimintaan ja laajemmaltikin matkailuun. Matkailun osaamiskeskus on palvellut yhteistyöverkkona, jonka tehtävänä on ollut asiakaslähtöisesti tuottaa ja luoda yhä parempia edellytyksiä ja toimintamalleja kannattavalle yritystoiminnalle sekä kehittää kansainvälistä kilpailukykyä yhteiskunta- ja ympäristöpoliittisesti kestävässä matkailussa.

Kertomusvuonna toteutettiin matkailun edistämiskeskus (MEK) rahoittama hanke otsikolla ”Mikä parasta (ulkomaalaismatkailijan) Suomessa?” Tämä projekti toteutettiin osana matkailualan verkostoyliopiston laajempaa hanketta, jonka jatko-osa käynnistyy vuodenvaihteessa 2003/04.

Laitos on mukana myös *Meri-Lappi Instituutin* koordinoimassa Interreg III A Pohjoinen / Kolarctic -ohjelmaan kuuluvassa ”Logistisen verkoston ja kuljetusten kilpailukyvyn kehittäminen Sallan käytävällä” -hankkeessa. Hankkeessa ovat mukana myös Kemin kaupunki, Itä-Lapin kuntayhtymä ja Oulun yliopisto. Hankkeen yhteistyösopuolia ovat kaksi logistiikka-alan yritystä. Hankkeen tarkoituksena on Kemi-Tornion satamista Murmansiin ja Arkangeliin johtavaa kuljetusreittiä koskevan tutkimustiedon tuottaminen, reitin kehittämistarpeiden kartoittaminen sekä reitin avaamiselle välttämättömien investointien käynnistäminen.

Design Park

Design vahvistaa taiteiden tiedekunnan alueellista vaikutusta ja elinkeinoelämän ja tiedekunnan vuorovaikutusta. Yrityspuisto on linkkinä tiedekunnan ja yritysten välillä, tarjoaa yritysten käyttöön tiedekunnan uusinta tutkimustietoa ja välittää paikallisen elinkeinoelämän tutkimus- ja tuotekehitystarpeita tiedekuntaan.

Vuonna 2003 Design Park toimi viimeistä vuotta opetusministeriön Tulevaisuuspaketin rahoituksella. Vuoden lopussa yrityspuistossa toimi 23 yritystä, joista kaksi käynnisti toi-

mintansa vuoden aikana. Toimintansa yrityspuistosta muihin tiloihin siirsi kolme yritystä.

Yrityspuisto tarjosi design-alaan ja yritystoimintaan liittyvää koulutusta. Siellä toimi ESR-rahoitteinen koulutusprojekti, Yrittäjyyden ja muotoiluosaamisen kehittäminen, jossa oli mukana 27 lappilaista yritystä. Koulutuksessa oli mukana myös taiteiden tiedekunnan opiskelijoita, joista kolme perusti oman yrityksen vuoden 2003 aikana.

Täydennyskoulutuskeskuksella useita alueellisen kehittämisen hankkeita

Lapin Innopolis™ projektiorganisaatio on toteuttanut Innoprofits – Lapin uudet yrityspalvelut sekä Innotraining – koulutus- ja kehittämistoiminta hankkeita kuluneen vuoden aikana. Innoprofits-hankkeen tavoitteena on edistää lappilaisten yritysten edellytyksiä toimia verkostotaloudessa kehittämällä yritysten verkosto-osaamista. Tavoitteena on myös edistää kansainvälistymistä sekä jalostaa innovaatio-osaamiseen ja verkostostrategioihin perustuvat yrityspalvelut.

Innotraining -koulutus- ja kehittämistoiminnassa on keskitytty Innovatiivinen organisaatio –ohjelman sekä kansainvälistymisohjelman jalostamiseen. Pilotteja on ollut useita mm. Tervolassa, Kiven ja kulttuurin kylän toimijavalmennusta sekä Ranualla hyvinvoinnin ja matkailun alueella. Kansainvälistymisohjelmaa on toteutettu from Europe to Europe – toimintatavalla.

Uusia EU-rahoitteisia hankkeita vuonna 2003 olivat European Network of Village Tourism, Lapin hulluus – perinteestä toimeentuloa (ESR), Lapin kylistä kansainvälisille markkinoille (EMOTR) sekä Peräpohjan kalakentillä – kalastusperinteen hyödyntäminen matkailussa (EMOTR).

Lapin kylien yritys- ja matkailutoiminnan kehittämistyötä jatkettiin vuonna 2003 erityisesti Tunturi-Lapin alueella. Alueellisessa kehittämistyössä matkailu- ja kylätoiminnan saralla on noussut esille erityisesti perinteen, kulttuurin ja luonnon hyödyntäminen. Alueellinen kehittämistyö toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kylien, yritysten, kuntien, eri projektien ja asian- tuntiorganisaatioiden kanssa.

Muita alueellisen kehittämisen hankkeita vuonna 2003 olivat:

- *Jaksamista yrittäjille – virtaa ja voimaa toimintaan.* Tavoitteena on keskittyä yrittäjien ja heidän puolisoitensa jaksamisen syy-seuraus –suhteiden tiedostamiseen, käsittelemiseen sekä myönteisen muutoksen tukemiseen
- *Suur-Teuravuoman suoluonto – uusia mahdollisuuksia luontoyrittäjyydelle.* Projekti oli suuteeman matkailulliseen hyödyntämiseen tähtäävä koulutus- ja kehittämishanke, jonka aikana koulutettiin suo-oppaita palvelemaan alueen matkailutoiminnan tarpeita.
- *Kemiläisten jalanjäljillä – kalastusperinteen hyödyntäminen matkailussa.* Projekti oli esiselvityshanke, jossa kartoitettiin kalastusperinteen hyödyntämisen mahdollisuuksia matkailutoiminnassa.
- *Saivo koulutus ja Saivo lisäkoulutus* päättyivät. Saivo-koulutus paransi työttömien työllistymismahdollisuuksia, erityisesti media-alan ja projektiosaamisen taitoja. Saivo-lisäkoulutuksella kehitettiin työssä olevien vastaavia taitoja.
- *Lappi- ja tasa-arvotavoitteet työelämässä* tutkimus- ja kehittämishanke edistää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti naisten ja miesten välistä tasa-arvoa lappilaisessa työelämässä.

Harjoittelukoulu

Harjoittelukoulun perustehtävänä on laadukas ja turvallinen perusopetus rovaniemeläisille peruskoululaisille, korkeatasoisen opetusharjoittelun tarjoaminen erityisesti luokanopettaja-opiskelijoille sekä toiminta kokeilu- ja kehittämiskouluna.

Tavoitteena on kehittää perusopetukseen soveltuvia kasvatuksen ja opetuksen menetelmiä. Harjoittelukoulu huolehtii myös osaltaan Lapin yliopiston pohjoisesta suuntautumisesta sisällyttämällä näkökulman oppisisältöihin ja opetuksen toteuttamiseen.

Koulu toimii kolmisarjaisena, esiopetuksen ja 1-6 vuosiluokkia käsittävänä kouluna. Syksyllä 2003 oppilaita oli 329, joista kuusi noudatti esiopetuksen opetussuunnitelmaa.

Opetuksen erityisistä *painotuksista* retkeilypainotteinen ympäristökasvatus ja mediakasvatus on suunniteltu kaikille oppilaille. Tämän lisäksi yksittäiset luokat toteuttavat erityisiä musiikki-, liikunta- tai matematiikkapainotteisia opintokokonaisuuksia.

Koulun *kieliohjelman* mukaan A1-kielenä opetetaan englantia kolmannelta vuosiluokalta ja A2-kielinä ranskaa tai saksaa viidenneltä vuosiluokalta alkaen. A2-kielen opetusta tarjotaan myös kaupungin koulutoimen muiden koulujen oppilaille. Kaupunki osallistuu opetuskustannuksiin muiden koulujen oppilasmäärien mukaan. Harjoittelukoulu huolehtii myös saamenkielen opetuksen järjestämisestä kahden viikkotunnin verran yhteistyössä Rovaniemen kaupungin ja maalaiskunnan kanssa.

Kirjasto

Lapin yliopiston pääkirjastosta lainattiin palvelu- ja itsepalvelu-uusintalainaukset huomioiden 573 380 ja taidekirjastosta 40 420 lainaa vuonna 2003. Kaukopalvelun kautta lainoja tai jäljenteitä toimitettiin 3 564. Tietopalvelussa tiedonhakuja oli 1 250. Tietopalvelun käyttäjäkoulutukseen osallistui 1 406 henkilöä.

Muita kirjaston toiminnan määrällisiä tietoja vuodelta 2003:

Kokoelmien hankinta

Kirjakartunta

- pääkirjasto 4 250 nidettä
- taidekirjasto 1 320 yksikköä

Saapuvia lehtiä

- pääkirjasto 690 vuosikertaa
- taidekirjasto 140 vuosikertaa

Tietokantojen ylläpito

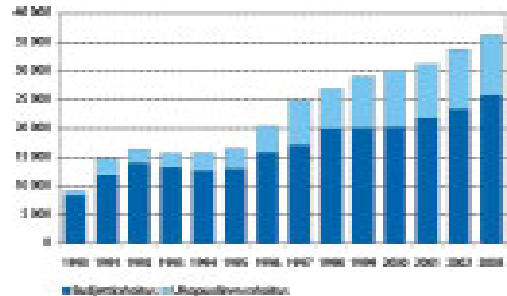
- kirjaston ylläpitämien tietokantoja: 4
- luettelointi kaikkiin tietokantoihin, koko kirjasto yhteensä: 5 900 tietuetta

Elektroninen aineisto

- elektronisia lehtiä: 5 600 verkkolehteä
- elektronisen aineiston itsenäiskäyttö: 22 000 tulostettua artikkelia
- viitetietokantoja verkossa: 77
- hakuteoksia: 10

Rahoitus

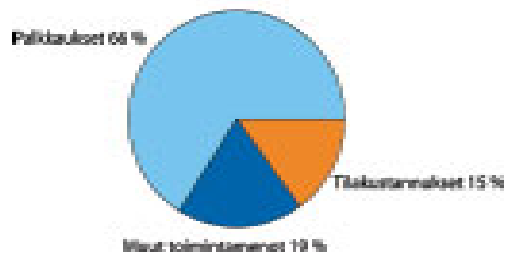
Yliopiston kokonaismenot olivat vuonna 2003 yhteensä 36,3 miljoonaa euroa, josta budjettirahoituksella katettiin 25,7 miljoonaa euroa. Ulkopuolista rahoitusta käytettiin 10,6 M€. Edellisvuodesta budjettirahoituksen käyttö kasvoi 10,3 % ja ulkopuolisen rahoituksen käyttö 1,3 %. Budjettirahoituksen osuus yliopiston kokonaismenoista oli 71 % ja ulkopuolisen rahoituksen osuus 29 %.

Yliopiston budjettirahoituksen käyttö menolajeittain (1 000 €)

Menolaji	Lapin yliopisto		Yliopistot yhteensä	
	€	%	€	%
Palkkaukset	16 964	66%	744 615	63%
Muut toimintamenot	4 882	19%	199 303	17%
Tilakustannukset	3 856	15%	241 373	20%
Yhteensä	25 702	100%	1 185 291	100%

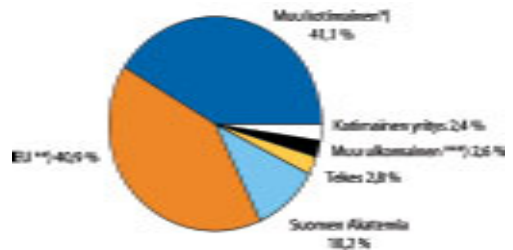
Yliopiston tilinpäätökset 1990-2003

Yliopiston ulkopuolinen rahoitus rahoituslähteittäin (1 000 €)

Rahoituslähde	Lapin yliopisto		Yliopistot yhteensä	
	€	%	€	%
Muu kotimainen*)	4 337	41,1	256 066	40,1
EU	4 322	40,9	71 786	11,2
Suomen Akatemia	1 072	10,2	121 395	19,0
Tekes	297	2,8	78 000	12,2
Muu ulkomainen**)	274	2,6	12 102	1,9
Kotimainen yritys	254	2,4	88 834	13,9
Ulkomainen yritys	0	0,0	10 971	1,7
Yhteensä	10 556	100	639 154	100

Yliopiston budjettirahoituksen käyttö menolajeittain (1 000 €)

*) Muut ministeriöt (myös muu OPM), KERA, SITRA, lääninhallitukset, kunnat, kuntainliitot, yksityiset säätiöt ja rahastot, EU:n sosiaali- ja aluekehitysrahastojen kansalliset osuudet

**) Suoran EU-rahoituksen lisäksi sosiaali- ja aluekehitysrahastojen EU-osuudet

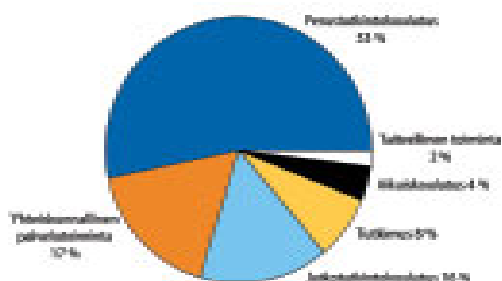
***) mm. ulkomaiset yliopistot ja kansainväliset järjestöt

*) Muut ministeriöt (myös muu OPM), KERA, SITRA, lääninhallitukset, kunnat, kuntainliitot, yksityiset säätiöt ja rahastot, EU:n sosiaali- ja aluekehitysrahastojen kansalliset osuudet

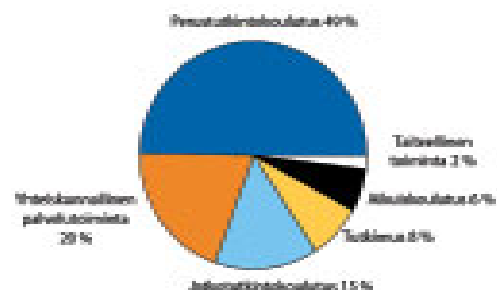
**) Suoran EU-rahoituksen lisäksi sosiaali- ja aluekehitysrahastojen EU-osuudet

***) Mm. ulkomaiset yliopistot ja kansainväliset järjestöt

Yliopiston ulkopuolinen rahoitus rahoituslähteittäin (1 000 €)

Yliopiston tulosalueittaiset kustannukset (budjettirahoitus, 1 000 €)

Yliopiston tulosalueittaiset kustannukset (kokonaisrahoitus, 1 000 €)

Tulosalueittaiset kustannukset

Yliopiston kokonaisrahoituksen ja budjettirahoituksen tulosalueittainen kustannusjakauma on lähes samanlainen: puolet kustannuksista kohdistuu perustutkintokoulutukseen. Vuodesta 2002 perustutkintokoulutuksen osuus kustannuksista on hieman laskenut ja jatkotutkintokoulutuksen noussut. Muiden tulosalueiden kustannusosuudet olivat vuonna 2003 lähes samat kuin vuonna 2002.

Yliopiston tulosalueittaiset kustannukset (budjettirahoitus, 1 000 €)

Tulosalue	2003		2002	
	€	%	€	%
Perustutkintokoulutus	13 265	53	12 531	56
Yhteiskunnallinen palvelutoiminta	4 249	17	3 953	18
Jatkotutkintokoulutus	3 880	16	2 695	12
Muu tutkimus	1 975	8	1 897	8
Aikuis-koulutus	1 019	4	984	4
Taiteellinen toiminta	491	2	474	2
Yhteensä	24 879	100	22 534	100

Yliopiston tulosalueittaiset kustannukset (kokonaisrahoitus, 1 000 €)

Tulosalue	2003		2002	
	€	%	€	%
Perustutkintokoulutus	17 710	50	17 261	52
Yhteiskunnallinen palvelutoiminta	7 060	20	6 957	21
Jatkotutkintokoulutus	5 259	15	3 711	11
Muu tutkimus	2 792	8	2 598	8
Aikuis-koulutus	2 185	6	2 213	7
Taiteellinen toiminta	659	2	682	2
Yhteensä	35 665	100	33 422	100

Maksullisen palvelutoiminnan tulokset paranivat

Yliopiston vuoden 2003 liiketaloudellisen palvelutoiminnan tulotavoite oli 1 500 000 euroa ja kannattavuustavoite 25 000 euroa (1,6 % tuloista). Tuottotavoite ei toteutunut, sillä toiminnan tuotot vuonna 2003 olivat 1 088 000 euroa. Tuotot pienenevät edellisvuodesta yli kolmanneksen.

Sen sijaan kannattavuustavoite toteutui. Yliopiston liiketaloudellisen palvelutoiminnan ylijäämä vuonna 2003 oli 94 000 euroa, mikä oli 8,6 % tuloista. Vuonna 2002 liiketaloudellisen palvelutoiminnan alijäämä oli lähes 500 000 euroa.

Muun julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan tulos parani vuonna 2003 selvästi edellisvuodesta. Vuonna 2003 julkisoikeudellisen maksullisen palvelutoiminnan tulos oli 73 000 euroa ylijäämäinen. Vuonna 2002 ylijäämää kertyi 3 000 euroa.

Vuonna 2003 muun budjettirahoitusta täydentävän rahoituksen tuotot olivat 7 501 000 euroa. Erilliskustannukset olivat 7 092 000 euroa, joten käyttäjäämä oli 409 000 euroa ylijäämäinen.

Organisaatio

Yliopistossa vuonna 2003 voimassa ollut organisaatio on ollut käytössä vuodesta 1998 lähtien. Sen mukaan rehtorin vastuulle kuuluvat tiedekuntien, muiden yksiköiden (Arktinen keskus, Täydennyskoulutuskeskus ja Meri-Lappi Instituutti) sekä kehittämis- ja hallintopalveluiden toiminta.

Ensimmäisen vararehtorin vastuulla on yhteisen opetuksen yksikkö. Siihen kuuluvat kielikeskus, tutkijakoulu, maisterikoulu, avoin yliopisto, menetelmätieteiden laitos, kansainvälisen opetuksen yksikkö ja opiskelupalvelut.

Tietohuoltoyksikkö, johon kuuluvat kirjasto, arktisen keskuksen tietopalvelu, atk-yksikkö ja Lapin yliopistopaino, kuuluvat toisen vararehtorin toimialueeseen.

Organisaatio uudistuu vuonna 2004

– Viides tiedekunta aloittaa

Vuoden 2004 alusta Lapin yliopistoon perustetaan viides tiedekunta, kauppatieteiden ja matkailun tiedekunta. Tiedekunnan muodostaa aiemmin yhteiskuntatieteiden tiedekunnan tulosyksikkönä toiminut talouden ja matkailun laitos.

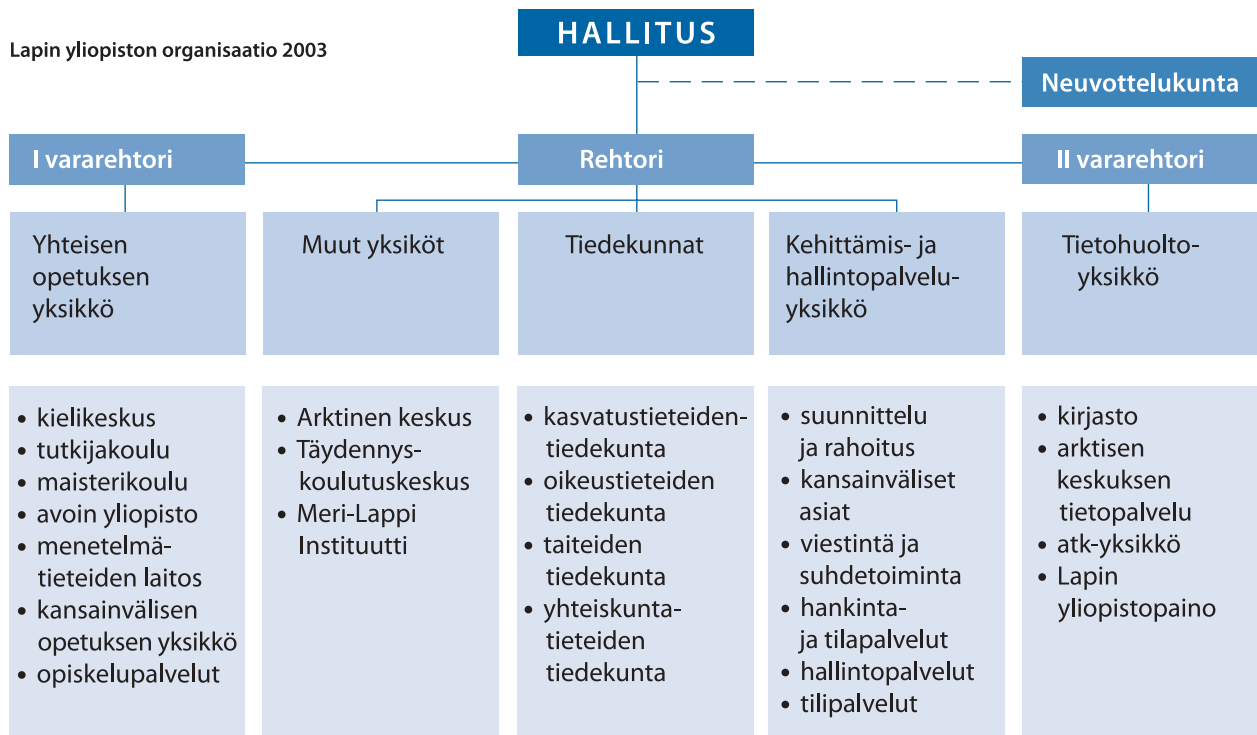
Yliopiston hallitus hyväksyi vuoden 2003 aikana yliopiston uuden johtosäännön, joka hieman muuttaa yliopiston organisaatiota.

Yliopiston kirjasto, kielikeskus, menetelmätieteiden laitos, täydennyskoulutuskeskus sekä alueellisen peruskoulutuksen yksikkö, johon kuuluvat avoin yliopisto ja maisterikoulu, saavat vuoden 2004 alusta erillislaitoksen aseman. Aikaisemmin erillislaitoksia ovat olleet Arktinen keskus ja Kemissä toimiva Oulun yliopiston kanssa yhteinen Meri-Lappi Instituutti.

Nykyisen johtosäännön mukaan toimivan yhteisen opetuksen yksikön johtokunnan tilalle perustetaan opetus- ja tutkimusneuvosto, jonka tehtävänä on yliopiston opetuksen ja tutkimuksen sekä niiden laadun arvioinnin yleinen kehittäminen. Neuvosto toimii yliopiston eettisenä toimikuntana. Lisäksi neuvosto koordinoi yliopiston yhteistä opetusta.

Tietohuollon koordinoinnista vastannut tietohuoltoyksikön johtokunta lakkautetaan ja sen tilalle perustetaan tietohuollon suunnittelutoimikunta. Uutena toimikuntana perustetaan aluepalveluiden suunnittelutoimikunta, jonka tehtävänä on yliopiston alueellisen kehittämistoiminnan ja aikuiskoulutuksen strateginen suunnittelu, koordinointi ja seuranta.

Lapin yliopiston organisaatio 2003

Kohokohtia vuonna 2003

► Maaliskuu

- **Tunnustuksia henkilöstölle vuosipäiväjuhlassa**

Vuoden esimieheksi valittiin arktisen keskuksen tietopalvelupäällikkö Liisa Kurppa. Opiskelijat valitsivat ruotsin kielen lehtori Birgitta Vehmaksen Vuoden Opettajaksi. Rehtorin 1 500 euron palkinnon sai informaatioteknologian lehtori Ilkka Kamaja.

3.3.2003 pidetyssä vuosipäiväjuhlassa jaettiin lisäksi kunia- ja ansiomerkkejä yliopiston henkilöstölle.

► Kesäkuu

- **Ensimmäiset maisterit valmistuivat “Maistereita maakunnasta” –hankkeesta**

Meri-Lappi Instituutin, Lapin ja Oulun yliopistojen yhteisen Keminsä yksikön, koordinoimasta “Maistereita maakunnasta” –pilottiprojektista valmistuivat toukokuussa ensimmäiset kolme maisteria. Kasvatustieteen maisterin paperit saivat Tuula Nietula, Soile Söderström-Vilkkala ja Ella Kanniala noin kahden vuoden opintojen jälkeen. Opintonsa he aloittivat Meri-Lappi Instituutin hankkeessa syksyllä 2001.

• Kolmas rakennusvaihe myötätulessa

Valtioneuvoston raha-asiainvaliokunta antoi Lapin yliopiston uudisrakennushanketta eli ns. kolmatta rakennusvaihetta koskevan puoltavan päätöksen keskiviikkona 11. kesäkuuta 2003.

Raha-asiainvaliokunta käsitteli taiteiden tiedekunnan uudisrakennuksen vuokraamisasiaa. Päätöksen mukaan "Opetusministeriö oikeuttaa Lapin yliopiston tekemään Senaatti-kiinteistöjen kanssa vuokrasopimuksen rakennettavista tiloista. Sopimuksen kesto on 15 vuotta, vuosivuokra noin 1,9 miljoonaa euroa (alv 0%)".

► Syyskuu

• 25. lukuvuosi käynnistyi

Lapin yliopiston historian 25. lukuvuosi käynnistyi 1. syyskuuta 2003. Avajaispuheessaan rehtori Esko Rieppula käsitteli alueelliseen kehitykseen vaikuttavia voimia.

"Yliopistojen kohdalla olemme jo pitkään ihmetelleet, kun emme voi, hallinnon eri alojen ristiriitaisten säännösten johdosta, olla alueellisten tukirahojen hakijana ja itsenäisenä toimijana, vaikka samaan aikaan yliopistojen roolia juuri alueiden kehittämiseen vaikuttavina toimijoina korostetaan", totesi Rieppula.

Ylioppilaskunnan puheenvuoron piti hallituksen puheenjohtaja yht. yo. Sakari Heikkilä. Heikkilän mukaan kiintiöillä on turha yrittää ratkaista opiskelun ongelmia tai epäkohtia.

• Yliopisto voitti soutukilpailun

Lapin yliopiston ja Rovaniemen ammattikorkeakoulun välinen järjestyksessään toinen kirkkovenesoutukilpailu järjestettiin Rovaniemi-päivien yhteydessä 5. syyskuuta 2003. Soutukilpailun voitti tänä vuonna Lapin yliopiston joukkue.

• 20 vuotta täydennyskoulutusta

Lapin yliopiston täydennyskoulutuskeskus vietti 20-vuotisjuhlaa 12.9.2003. Juhlaseminaarissa pohdittiin mm. yliopiston muutosta perusopetuksesta monipuoliseen jatko- ja täydennyskoulutukseen sekä täydennyskoulutuksen tehtäviä ja merkityksiä eurooppalaisin esimerkein. Täydennyskoulutuskeskus perustettiin 1.8.1983.

Täykin juhla käynnisti yliopiston aikuiskoulutuksen teemasyksyn, sillä myös avoin yliopisto ja kielikeskus juhlistivat merkivuotiaan syksyn aikana.

► Lokakuu

• Kanadan kenraalikuvernööri vieraili yliopistolla

Kanadan kenraalikuvernööri Adrienne Clarkson ja kirjailija-puolisonsa John Ralston Saul vierailivat yliopistossa ja Arktisessa keskuksessa 9. – 10.10.2003. Clarkson puhui vierailun kunniaksi järjestetyssä *Education as the Foundation of Northern Possibility* -seminaarissa. Seminaarissa pohdittiin korkeakouluopetuksen merkitystä ja pohjoisen korkeakouluopetuksen ydintä.

Arktisessa keskuksessa Clarkson puolisoineen avasi Isumavut -näyttelyn, joka esitteli yhdeksän inuiittinaistaiteilijan töitä. Näyttely oli esillä Arktikumissa 15.2.2004 saakka.

• Wihurin rahasto lahjoitti taidehistorian professuurin

Jenny ja Antti Wihurin rahasto lahjoitti 300 000 euroa taidehistorian professuurin perustamista varten Lapin yliopistoon. Professuurin opetusalanana on pohjoinen taide sekä nykytaide Wihurin rahaston kokoelman pohjalta.

► Marraskuu

• **Avoin yliopisto ja kielikeskus juhlivat 20-vuotista taivaltaan**
Aikuiskoulutuksen teema väritti yliopiston syksyä. Täykin 20-vuotisjuhla sai jatkoa lokakuussa, kun avoin yliopisto ja kielikeskus juhlivat 20-vuotista taivaltaan 5. - 6.11.2003.

Avoin yliopisto emännöi valtakunnallisia avoimien yliopistojen neuvottelupäiviä Rovaniemellä. Neuvottelupäivät luotsasi avoimien yliopistojen tulevaisuuden haasteita.

Kielikeskus puolestaan juhlisti omaa merkkipuottaan yhdessä avoimen yliopiston kanssa järjestetyllä Työelämän viestintätaidot -seminaarilla. Lisäksi kielikeskus julkaisi juhlahikarjan otsikolla ”kielillä pitkälle”.

• Kauppatieteiden ja matkailun tiedekunta perustettiin

Lapin yliopiston hallitus perusti kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnan 1.1.2004 alkaen. Tiedekunnan muodostaa aiemmin yhteiskuntatieteiden tiedekunnan tuloksikkona toiminut talouden ja matkailun laitos henkilöstöineen ja opiskelijoineen.

Tiedekunta tarjoaa opetusta kauppatieteellisellä koulutusalalla laskentatoimen ja markkinoinnin sekä 1.8.2004 lähtien myös johtamisen pääaineissa. Lisäksi tiedekunta tarjoaa monitieteistä kulttuurimatkailuun ja luontomatkailuun sekä matkailun liiketoimintaosaamiseen liittyvää koulutusta.

• Juhani Lillbergistä kanslianeuvos

Tasavallan presidentti myönsi 14.11.2003 Lapin yliopiston hallintojohtaja Juhani Lillbergille kanslianeuvoksen arvonimen. Lillberg on toiminut Lapin yliopiston hallintojohtajana vuodesta 1979 lähtien.

• Lapin yliopiston opiskelijat voittivat

Sanomalehtien Liiton suunnittelukilpailun

Taiteiden tiedekunnan opiskelijat Hannu Kyyriäinen ja Mikko Paldanius voittivat Sanomalehtien liiton järjestämän Parempi sanomalehti-ilmoitus -suunnittelukilpailun.

Kilpailijoiden tehtävänä oli suunnitella nelivärinen ilmoitus kuvitteellisesta tuotemerkistä Väkevä Karju-salmiakki.

Parempi sanomalehti-ilmoitus -suunnittelukilpailu järjestettiin kolmannen kerran. Kilpailun tarkoituksena on lisätä nuorten kiinnostusta sanomalehtiä ja sanomalehti-ilmoituksia kohtaan. Kaupallisen alan, viestintäalan ja painoalan päätoimisille opiskelijoille tarkoitettuun kilpailuun lähetettiin 370 työtä.

► Joulukuu

• Neuvottelukunnalta

tukea yliopiston toimintaan

Lapin yliopiston neuvottelukunta tukee yliopiston kehittämissuunnitelmia. Neuvottelukunta noteerasi erityisen positiivisena kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnan sekä aluekehityksen professuurin perustamisen.

”Lapin yliopistossa on tekemisen meininki”, totesi Esko Oikarinen neuvottelukunnan kokouksessa 10.12.2003. Rovaniemen hovioikeuden presidentti Esko Oikarinen on neuvottelukunnan puheenjohtaja.

Yliopiston ulkopuolisista sidosryhmistä koostuva neuvottelukunta kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.

• Uusi johtosääntö hyväksyttiin

Yliopiston hallitus hyväksyi uuden johtosäännön 17.12.2003. Johtosäännössä on mm. selkiytetty eri hallintoelinten kuten hallituksen, tiedekuntaneuvostojen ja erilaisten johtokuntien sekä tiedekuntien dekaanien ja erillislaitosten johtajien tehtävänkuvia.

Erillislaitoksen aseman saavat vuoden vaihteen jälkeen yliopiston kirjasto, kielikeskus, menetelmätieteiden laitos, alueellisen peruskoulutuksen yksikkö, johon kuuluvat avoin yliopisto ja maisterikoulu sekä täydennyskoulutuskeskus. Aikaisemmin erillislaitoksia ovat olleet Arktinen keskus ja Kemissä toimiva Oulun yliopiston kanssa yhteinen Meri-Lappi Instituutti.

Yhteisen opetuksen yksikön tilalle perustetaan opetus- ja tutkimusneuvosto, jonka tehtävänä on yliopiston opetuksen ja tutkimuksen sekä niiden laadun arvioinnin yleinen kehittäminen. Tietohuollon koordinoinnista vastannut tietohuoltoyksikkö lakkautetaan ja sen tilalle perustetaan tietohuollon suunnittelutoimikunta. Uutena toimikuntana perustetaan aluepalveluiden suunnittelutoimikunta, jonka tehtävänä on yliopiston alueellisen kehittämistoiminnan ja aikuiskoulutuksen strateginen suunnittelu, koordinointi ja seuranta.

Uuden johtosäännön mukaiset toimielimet valitaan loppukevästä 2004. Käytännössä tämä tarkoittaa, että uuden johtosäännön mukainen organisaatio on toiminnassa ensi syksystä lähtien.

Some Words from the Rector

The year 2003 was one of steady growth and development for the University of Lapland. The number of teaching and research staff increased (8.5%), three research professorships were established at the Arctic Centre, new records were reached in basic and doctor's degrees (355 and 14), the number of applicants to faculty programmes grew by about ten per cent over the preceding year, cooperation with Russia consolidated, etc.

The positive trend in the number of applicants in particular indicates the attraction of our University. In order to select the "right" people as students, the selection system has to undergo constant development. Here, too, we appear to have been successful because the time taken to study for a Master's degree is six-months shorter at our University than the national average.

From the perspective of overall development, it was significant that preparations were made during 2003 to establish and launch the University's fifth Faculty of Business and Tourism on 1 January 2004.

In order to achieve the demanding objectives for internationalization, the selection system for degree students from abroad was reformed, student exchange was increased and preparations were made to launch an English language Master's programme in the autumn 2004.

With respect to adult education, the Continuing Education Centre celebrated its 20th year. Moreover, adult education was reorganized: professional adult education, which is the responsibility of the Continuing Education Centre alongside Open University teaching and the Master's School, will form a regional unit for basic education. The latter works in regional municipalities in close cooperation with the Provincial University project.

Overall, we can be satisfied with the development that took place during 2003 and the preparations for the new performance budget for 2004-2006.

Rovaniemi, May 2004

AVAINLUVUT				KEY STATISTICS
	2003	2002	2001	
Tiedekunnat	4	4	4	Faculties
Erillislaitokset	3	3	3	Independent units
Muut yksiköt	3	3	3	Other units
Opiskelijat				Students
Perustutkinto-opiskelijat	3 850	3 659	3 418	Undergraduate
Jatkotutkinto-opiskelijat	349	304	308	Post-graduate
Hakeneet	3 243	2 930	2 751	Applicants
Hyväksytyt uudet	677	649	599	New students
Avoin yliopisto	4 078	4 322	3 814	Open university
Täydennyskoulutus	3 392	3 226	3 165	Continuing education
Ikääntyvien yliopisto	1 713	1 409	1 461	University of Third Age
Opiskelijavaihtoon lähteneet	99	117	104	Students abroad
Opiskelijavaihdossa saapuneet	160	148	104	Foreing students in the University
Tutkinnot				Degrees
Maisterit	355	335	328	Master's degrees
Lisensiaatit	7	8	8	Licentiate degrees
Tohtorit	14	7	12	Doctoral degrees
Tutkijakoulut	3	3	1	Graduate Schools
(LaY:n koordinoimat)				(Coordinated by UoL)
Tieteelliset julkaisut	224	144	125	Scientific Publications
Henkilötyövuodet				Staff (Full-time Equivalent)
Opetus- ja tutkimus	205	203	185	Teaching and research
Palvelu- ja projekti	395	375	349	Other staff
Rahoitus (milj. euroa)				Funding (Million Euros)
Budjettirahoitus	25,7	23,3	21,7	University budget
Ulkopuolinen rahoitus	10,6	10,4	9,4	External funding

Toimitus: Lapin yliopiston viestintäyksikkö sekä suunnittelu ja rahoitus

Layout ja taitto: Niina Huuskonen

Valokuvat: LaY:n arkisto, Juha Sarkkinen, Ville Kostamoinen, Marjaana Malkamäki, Olli Tiuraniemi

Painos: 2000 kpl, Nelita Oy, Kuusamo 2004

ISSN 0789-7634

www.ulapland.fi/vuosikertomus

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO